

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΖ'

Μ. ΠΕΜΠΤΗ 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1939

ΑΡΙΘ. 13-14

ΕΟΡΤΙΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν μεγάλων τῆς θρησκείας ἡμῶν εορτῶν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρῦσανθος ἀπηθύβεν, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆ ἐγκρίσει αὐτῆς, πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐορτιὸν Γράμμα, ἔχον ὡς ἑξῆς:

Παναγιώτατε καὶ Θεοτάτε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγέ, Κύριε Βενιαμίν, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδικτα προσαγορεύομεν.

Τῆς εὐπροσδέκτου εὐκαιρίας τῶν ἡμερῶν τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἐνδόξου αὐτοῦ Ἀναστάσεως ἐπιλαμβανόμενοι πρὸς ἀδελφικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν χορείας τῶν Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ τοῦ χριστιανώμου πληρώματος τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας γηθοσύνως Αὐτὴν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσφωνοῦμεν.

Προσκυνοῦντες τὸν Τίμιον τοῦ Χριστοῦ Σταυρόν, ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἀνάστασιν, ἐκ τῆς ἱερωτάτης δ' αὐτῆς ἀναμνήσεως μεγάλην ἀρνούμεθα τὴν χαρὰν καὶ τὴν παραμυθίαν καὶ δι' αὐτῆς τὴν πεποίθησιν ἡμῶν ἐνισχύομεν, ὅτι ἡ σοβοῦσα σήμερον παντοίας φύσεως «κρίσις», ἀρθήσεται διὰ τῆς ἐπανόδου τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Σωτήρα Κύριον. Διότι ἡ ἀπὸ τούτου ἀπομάκρυνσις καὶ τῶν θείων ἐντολῶν καὶ ἐπιταγμάτων αὐτοῦ ἢ ἐγκατάλειψις ἐπήνεγκε τὰς συγχρόνους μεγάλας ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων ἀκαταστασίας.

Ἠνωμένοι τοίνυν πᾶσαι αἱ ἐπὶ μέρους ἅγιοι τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαι, αἱ συγκροτοῦσαι τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ ἧς Χριστὸς ἀπέθανε, στηριζώμεν τὸ εὐσεβὲς αὐτῆς πλῆρωμα ἐν τῇ πίστει πρὸς τὸν ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ παθόντα καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Κύριον καὶ ἀγωνισθῶμεν τὸν καλὸν καὶ θεάρεστον ἀγῶνα τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐπικρατήσεως τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν.

Τοὺς πόθους τούτους ἐκδηλοῦντες ἐπὶ ταῖς ἁγίαις τοῦ Πάσχα εορταῖς μετὰ τῶν ἀδελφικῶν ἡμῶν προσήσεων, συγκαίρομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ προσεπευχόμεθα Αὐτῇ ἐνισχύεσθαι παρὰ τοῦ θανάτῳ

τὸν θάνατον πατήσαντος ἐν παρ' τῇ αὐτοῦ, ὡς Ἀρχιποίμενος, πεπιστευμένη Αὐτῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ ἀποστολῇ, εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ὀνόματος.

Ἐν ἀγάπῃ δὲ πολλῇ ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου Αὐτὴν νοερώς περιπτυσσόμενοι διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὄλωσ προθύμος

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὅμοιον πρὸς τὸ ἀνωτέρω Γράμμα ἀπηθύβηθη καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς Πρόεδρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἧτοι πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱερουσολύμων, Κύπρου, Σερβίας, Ρουμανίας, Πολωνίας, Γεωργίας, Ἀλβανίας καὶ πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Ὄρους Σινᾶ.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ*

«Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωτ' καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ Πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἂν σοι παραδεδώκαμεν αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· λάθετε αὐτόν ἡμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔστιν ἀποκτείνειν οὐδένα, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπε σημαίνων ποῖω θανάτῳ ἔμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοὶ εἶπον περὶ ἐμοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· μὴ τι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί. Τί ἀποκρίσας; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπῆρξάντων ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ; ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· τί ἔστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὗρισκω ἐν αὐτῷ» (Ἰωάν. 18, 28-38).

Εἶναι ἡ πρωτὰ τῆς μεγάλης Παρασκευῆς. Οἱ ἀρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ συνέρχονται καὶ πάλιν λίαν πρωτ' ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Προέδρου τοῦ Συνεδρίου, τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα, ὀδηγοῦσι καὶ πάλιν τὸν Κύριον

* Ἡ ἑμίλια αὕτη ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Σ. Μητρ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Πολυκάρπου ἐν τῷ ἐν Τρικκαλῶσι ἰ. ναφ' τοῦ ἀγ. Νικολάου τῆ Μ. Παρασκευῆ τοῦ ἔτους 1938, Ἀπριλίου 22.

ἡμῶν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ὁ Χριστὸς ἐπαναλαμβάνει τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς ἐπικυροῦσι καὶ πάλιν τὴν καταδικαστικὴν εἰς θάνατον κατὰ τοῦ Κυρίου ἀπόφασιν, ἣν εἶχον ἤδη λάθει προηγούμενως ἐν καιρῷ νυκτός. Τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου αἰσθάνονται ἐνδόμυχον χαρὰν καὶ ἱκανοποιήσιν ὅτι ἐπὶ τέλους, ὅπερ ἐπὶ ἔτη ἐπεδίωκον καὶ ἐπεπόθουν, ἐπέτυχον ἤδη, κατεδίκασαν τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον ὡς βλάσφημον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τὸ δικαίωμα, ὅπερ εἶχον νὰ ἐκτελώσι τὰς εἰς θάνατον καταδικαστικὰς αὐτῶν ἀποφάσεις, ἀπὸ τινων ἐτῶν εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτῶν ὑπὸ τῶν κυριάρχων Ῥωμαίων. Ἐπρεπε λοιπὸν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κατὰ τοῦ Κυρίου ἀποφάσεως νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἐγκρίσιν τοῦ ἡγεμόνος τῆς χώρας, Ποντίου Πιλάτου. Οὗτος ἦτο ὁ ἕκτος ἐν τῇ σειρά τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἔδραν εἶχε τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, κατὰ τὴν ἑορτὴν ἄνωγας τοῦ Πάσχα, καθ' ἣν ἄπειρα πλήθη Ἰουδαίων οὐ μόνον ἐκ τῆς Παλαιστίνης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων τῆς διασπορᾶς συνέρρεον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀνήρχετο ὁ ἡγεμὼν μετὰ ἱκανῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ κατώκει ἐκεῖ ἐν τῷ περικαλλεῖ ἀνακτόρῳ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου, κειμένῳ ἐν τῷ νοτίῳ μέρει τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Εἰς τὸ παλάτιον λοιπὸν τοῦ ἡγεμόνος λίαν πρωῖ πορεύονται οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραήλ, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν ἀρχιερέα Καϊάφαν, ὑπὸ πολλοῦ πλήθους παρακολουθούμενοι, ἔχοντες τὸν Χριστὸν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν δεδεμένον τὰς χεῖρας, ὑπὸ στρατιωτῶν φρουρούμενον ὡς κατάδικον, θεάτρων καὶ ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους. Διὰ τοῦ πανταχόθεν συρρέοντος πλήθους τοῦ λαοῦ ἀποσκοποῦσι νὰ ἐμποιήσωσιν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἡγεμόνα, διὰ τῆς κοινῆς ἀξιώσεως ἀρχόντων καὶ λαοῦ νὰ ἐκδικάσωσι τὴν ἐπικύρωσιν τῆς κατὰ τοῦ Κυρίου ἀποφάσεως. Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ πρώτη ἀνάκρισις τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος τῆς χώρας. Αὕτη διαιρεῖται εἰς δύο μέρη· εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κατηγοριῶν τοῦ Κυρίου Ἰουδαίων καὶ εἰς τὴν ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου Ἰησοῦ πρὸ τοῦ Πιλάτου. Ἰστάμενοι, ἀδελφοί, σήμερον ἐν εὐλαθείᾳ καὶ συγκινήσει ἐνώπιον τοῦ ἐσταυρωμένου θεοῦ ἡμῶν λυτρωτοῦ, ὡς ἐρμηνεύσωμεν κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὴν περικοπὴν ταύτην τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἱεροῦ εὐαγγελίου.

Ὅτε οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραήλ ἐφθασαν πρὸ τοῦ ἀνακτόρου τοῦ ἡγεμόνος, δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα κατὰ τὴν ἐπερχομένην νύκτα φάγωσι εἰς τὸ Πάσχα. Κατὰ τὴν διαρκίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἔπρεπε οἱ Ἰσραηλιταὶ νὰ ἐσθίωσι μόνον ἄρτον ἄζυμον, πᾶσαν δὲ ζύμην, ὡς σύμβολον τῆς ἀμαρτίας, ἔπρεπε νὰ ἀπομακρύνωσι τῶν οἰκιῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ ἡγεμόνος, ἐθνικοῦ ὄντος, διστηρεῖτο ζύμη, δὲν ἠθέλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτήν, ἵνα μὴ μιανθῶσι. Μεταξὺ τῶν κριτῶν τοῦ Χριστοῦ ἦσαν οὐκ ὀλίγοι Σάδδουκαῖοι, τοιοῦτοι δὲ ἦσαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχιερεῖς, τέλεισι ὀρθολογισταὶ καὶ ὀλισταὶ ὄντες, μήτε εἰς ζῶντα θεὸν πιστεύοντες, μήτε πνεῦμα ἢ ἄγγελον

παραδεχόμενοι. Πρὸ τοῦ λαοῦ ὁμοῦ παρουσιάζοντο ὡς θεοσεβεῖς, ἀκριβεῖς τηρηταὶ τοῦ νόμου. Δι' αὐτοὺς λοιπὸν μόνον ὁ τύπος εἶχε διασωθῆ, ἡ δὲ σημασία αὐτοῦ εἶχεν ἐκλείψει. Μεταξὺ τῶν δικαστῶν τοῦ Κυρίου ἦσαν καὶ Φαρισαῖοι. Οὗτοι ἐπρέσβευον, ὅτι διὰ τῆς εἰσόδου αὐτῶν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ ἐθνικοῦ ἡγεμόνος, θὰ ἐμαίνοντο. Οἱ ὑποκριταὶ! Ἐφοδοῦντο μήπως πατώντες τὸ κατώφλιον τῆς κατοικίας τοῦ εἰδωλολάτρου Πιλάτου μολυνθῶσιν, δὲν ἐφοδοῦντο ὁμοῦ ὅτι ἐκχέοντες τὸ ἁθῆρον αἷμα τοῦ Χριστοῦ θὰ μιανθῶσιν. Ὁ Πιλάτος φειδόμενος τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων τῶν Ἰουδαίων ἐξέρχεται τοῦ ἀνακτόρου αὐτοῦ. Δὲν ἐπιθυμεῖ ἄνευ ἀποχωρήσεως λόγου νὰ ἐρεθίσῃ καὶ διεγείρῃ τὸν φανατισμὸν αὐτῶν, καλῶς γνωρίζων ὅτι ἡ δεισιδαίμων καὶ σιληροστράχηλος οὗτος λαὸς προτιμᾷ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτοῦ νὰ θυσιάσῃ παρά νὰ ἀποχωρήσῃ καὶ ἐν θῆμα ἐκ τῶν παλαιῶν αὐτοῦ συνθητικῶν καὶ παραδόσεων, καὶ ἐρωτᾷ αὐτούς: «τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;» Καὶ οἱ θανάσιμοι ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου ἀπαντῶσιν: «εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ ἂν σοι παραδεδώκαμεν αὐτόν». Ἡ ἀπάντησις αὐτῶν μαρτυρεῖ τὴν στενοχωρίαν καὶ ἀμηχανίαν, εἰς ἣν διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης τοῦ ἡγεμόνος περιήλθον. Αὐτοὶ ἀξιοῦσι παρά τοῦ ἡγεμόνος, ἄνευ τινὸς ἐξετάσεως τῶν κατὰ τοῦ Χριστοῦ κατηγοριῶν, νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν, καὶ ὁ ἡγεμὼν θέλει νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τοῦ μίσους αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτοὶ, διαλογίζονται οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραήλ, κατεδίκασαν τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς αὐτόν, καὶ ὁ ἡγεμὼν ἔπρεπε νὰ ἀποδεχθῆ, ὅτι κατεδίκασαν αὐτὸν δικαίως. Τὸ νὰ θέλῃ ὁμοῦ τώρα νὰ υποβάλλῃ εἰς ἐξέτασιν τὰς κατὰ τοῦ Ἰησοῦ κατηγορίας, τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ δυσπιστία εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν αὐτῶν. Τὸ νὰ θέλῃ τώρα, ὁ ἡγεμὼν νὰ μεταβάλλῃ αὐτοὺς τοὺς δικαστὰς εἰς κατηγοροὺς κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ νὰ θέτῃ ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν τιμότητα καὶ εὐσυνειδησίαν αὐτῶν. Ἐν ἀγανακτήσει λοιπὸν κατὰ τοῦ Πιλάτου ἀπαντῶσιν: «εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός οὐκ ἂν σοι παραδεδώκαμεν αὐτόν». Ἐὰν ἐν τῷ ἀνωτάτῳ ἡμῶν δικαστηρίῳ, τῷ συνεδρίῳ, δὲν ἀπεδεικνύετο καὶ κατεδικάζετο ὡς ἐνοχὸς εἰς θάνατον, δὲν ἠθέλωμεν σοι παραδώσει αὐτόν, καὶ ἀπαιτοῦσι παρά τοῦ ἡγεμόνος ἄνευ περαιτέρω ἐξετάσεως καὶ ἐρεύνης νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν δικαστικὴν αὐτῶν εὐθύτητα καὶ ἐντιμότητα, καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν κατὰ τοῦ Χριστοῦ καταδικαστικὴν αὐτῶν ἀπόφασιν. Ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν δὲν ἀποδέχεται τὴν ἀξίωσιν αὐτῶν ταύτην. Δὲν θέλει νὰ εἶναι ἄπλοῦς ἐκτελεστής ἐκεῖ, ἐνθα δὲν ἐγένετο κριτῆς καὶ δικαστῆς. Γνωρίζει ὅτι ἡ ὑψίστη ἀρετὴ τοῦ Ῥωμαίου πολίτου εἶναι ἡ δικαιοσύνη, αὐτὸς δὲ οὐχὶ μάτην ἐδιδάχθη τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, καθ' ὃ οὐδεὶς καταδικάζεται ἄνευ ἐξετάσεως καὶ ἀποδείξεως τῶν κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν. Καὶ ἀπαντᾷ: «λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν». Ἐὰν πρόκειται περὶ παραβάσεώς τινος τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ἐπιβάλατε αὐτῷ ὑμεῖς ποινὴν, ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ νόμου ὑμῶν, τοῦτο εἶναι ὑπάθεσις ὑμετέρα, ἂν

ὅμως πρόκειται περὶ ἄλλης κατηγορίας ποινικῆς, δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ εἶμαι ἀπλούς ἐκτελεστής τῶν ἀποφάσεων ὑμῶν. Καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἀναγκάζονται νὰ ταπεινωθῶσιν ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, καὶ νὰ ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ὁ ἡγεμὼν εὐχαρίστως ἀκούει, νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι εἶναι ὑποταγμένοι εἰς τοὺς ῥωμαίους καὶ δὲν δύνανται αὐτοὶ ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς νὰ ἐκτελέσωσι τὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ἀπόφασιν. «Ἵμῖν, λέγουσιν, οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα». Ἡμεῖς, λέγουσιν, κατεδικάσαμεν τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ θανατώσωμεν αὐτόν, διότι ἀφ' ἡμῶν ἔχει ἀφαιρεθῆ ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς τὸ δικαίωμα τοῦτο. Καὶ ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς προσθέτει: «ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἔμελλεν ἀποθνήσκειν». Τὸ δικαίωμα, ὅπερ εἶχον πρότερον οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ νὰ ἐκτελῶσι τὰς θανάτων καταγινωσκούσας ἀποφάσεις αὐτῶν, μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχεν ἀφαιρεθῆ αὐτοῖς ὑπὸ τῶν κυριάρχων ῥωμαίων. Ἐὰν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξηκολούθουν νὰ διατηρῶσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὁ Κύριος δὲν θὰ ἔσταυροῦτο, ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον θὰ ἐλιθοβολεῖτο. Οὕτως ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ Λευϊτικῷ (24,16). «Ἀνθρώπος ὃς ἐὰν καταράσσηται Θεόν, ἀμαρτίαν λήψεται, ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα Κυρίου, θανάτῳ θανατούσθω, λίθις λιθοβολεῖτω αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ». Διὰ τῆς καταργήσεως λοιπὸν τοῦ δικαίωματος τούτου δὲν ὑπέστη ὁ Κύριος τὸν διὰ τοῦ λιθοβολισμοῦ μαρτυρικὸν θάνατον ὡς βλάσφημος τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀφ' οὗ κατ' ἐπανάληψιν διεκηρύχθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος ἢ ἀθρότης αὐτοῦ, ὑπέμεινε τὸν σταυρικὸν θάνατον ὡς βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας αὐτοῦ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐξεδίασαν τὸν Πιλάτον νὰ καταδικάσῃ τὸν Κύριον εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον, ἀλλ' ἄκοντες ἐπλήρωσαν τὴν προαιώνιον βουλὴν τοῦ Θεοῦ περὶ σωτηρίας τοῦ κόσμου διὰ τοῦ σταυρικῶς θανάτου τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Τὸν διὰ τοῦ σταυροῦ θάνατον αὐτοῦ εἶχε προεῖπει αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν. «Καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι...» (Ματθ. 20, 19). Καὶ προηγουμένως. «Καὶ καθὼς Μωυσῆς ὑψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωαν. 3, 14-15). Καὶ ἄλλοτε: «ὅταν ὑψώσητέ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ εἶμι». «Καγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτὸν» (Ἰωάν. 8, 28, 12, 31—33). Διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ σταυρός, τὸ ξύλον τοῦ ὄνειδους καὶ τῆς κατάρτας, ἐγένετο τὸ ξύλον τῆς χάριτος καὶ τῆς σωτηρίας, τὸ δένδρον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, τὸ λάβαρον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῶν πιστῶν, τὸ πρότυπον τῆς αὐταπαρνήσεως, τὸ τρόπιον τῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου κατὰ ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν.

«Ἵμῖν, λέγουσιν οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ, οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα». Διὰ τῆς ἀπαντήσεως αὐτῶν ὁμολογοῦσι συγχρόνως, ὅτι αὐτοὶ ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, μόνον διὰ τοῦτου θὰ

ἵκανοποιούντο· ἐπιδιώκουσι νὰ σταυρώσωσι τὸν Χριστόν, νὰ υποβάλωσιν αὐτὸν εἰς τὸν ἀσχήμονα θάνατον τῶν δούλων καὶ τῶν κακούργων, εἰς θάνατον ὀδυνηρὸν καὶ ἀπάνθρωπον, βραδέως ἐπερχόμενον ἐν πλήρει διατηρηθεί τῶν αἰσθήσεων, εἰς θάνατον ὑπερβαίνοντα κατὰ τοὺς πότους καὶ τὰς δυνάεις καὶ τὸν διὰ πρὸς θάνατον, εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς Γραφῆς καλούμενον κατάραν, τὴν ὁποίαν διὰ παντὸς ἤλθεν ὁ Κύριος νὰ ἄρῃ. Διὰ τῆς ἀπαντήσεως ὅμως τοῦ ἡγεμόνος, «λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν», ἀντελήφθησαν οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἀπῆτει ἢ νὰ προσκομίσωσι κατηγορίαν ἐπάγουσαν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἢ νὰ παραιτηθῶσι τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Νὰ παραιτηθῶσιν ὅμως τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, ἦτο αὐτοῖς ἀδύνατον. Τὸ μῖσος καὶ ὁ φόβος αὐτῶν κατὰ τοῦ ἀγίου τοῦ Θεοῦ εἶχε τοσοῦτον κορυφωθῆ, ὥστε καὶ ἡ ἀπλήρως σκέψις τῆς ματαιώσεως τοῦ μαιφόνου αὐτῶν σχεδίου κατετάραττε καὶ κατεθροῦδει αὐτούς. Ἐπὶ τρία ἔτη ἐπιδιώκουσι νὰ θανατώσωσιν αὐτόν, καὶ τῶρα νὰ ἀποτύχῃ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, τοῦτο δὲν δύνανται νὰ ἀνεχθῶσιν. Ἐπρεπε λοιπὸν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐφεύρωσι ποινικὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Κυρίου, ἐπάγουσαν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ἐγκαταλείπουσι λοιπὸν τὴν κατὰ τοῦ Κυρίου κατηγορίαν, δι' ἣν ὡς βλάσφημον τοῦ Θεοῦ κατεδίκασαν αὐτὸν ἐν τῷ συνεδρίῳ, διότι κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν νόμον τοιαύτη κατηγορία δὲν συνεπήγετο τὸν θάνατον, καὶ ἐπὶ ταύτῃ ὁ ἡγεμὼν δὲν ἠδύνατο νὰ καταδικάσῃ τὸν Χριστὸν καὶ καταφεύγουσιν εἰς τὸ ψεῦδος, τὸ δὲ ψεῦδος εἶναι ἐφευρετικόν. Πλάττουσι τριπλῆν κατὰ τοῦ Κυρίου ποινικὴν κατηγορίαν. «Τοῦτον εὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι... ἐπίσχυον λέγοντες, ὅτι ἀνασεύει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε» (Λουκ. 23, 2—5). Διὰ τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν ἀποσκοποῦσιν οἱ ἄδικοι κριταὶ τοῦ Κυρίου νὰ παραστήσωσιν αὐτὸν ὡς ἐπικίνδυνον εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ὡς ἀνατροπέα τῶν νομίμων ἐξουσιῶν, ὡς στασιαστὴν καὶ ἐπαναστάτην κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς. Καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ αὐταὶ κατηγορίαι ἐστρέφοντο κατὰ τῶν ἰδίων· ὅτι αὐτοὶ ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Χριστόν, ἦτο ἐνδόμυχος πόθος αὐτῶν. Αὐτοὶ ἐβδελύσσοντο τὴν ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπεζήτουν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδιώξωσιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν τὴν μισητὴν ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν διὰ στάσεων καὶ ἐπαναστάσεων.

Κατηγοροῦσι τὸν Κύριον, ὅτι ἐπεδίωκε νὰ ἀποστρέψῃ καὶ ἀπομακρύνῃ τὸν λαὸν ἐκ τῶν νομίμων αὐτοῦ ὁδηγῶν. Ὁ Κύριος ἐπεζήτει διὰ τῆς θείας αὐτοῦ διδασκαλίας νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν λαὸν ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ. Ἦτο ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ ὁδηγῶν τὸν λαὸν εἰς τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωτηρίας. Ὁ Κύριος ἴσχυε παρὰ τῷ λαῷ ὡς ἀθεοετία ἀγία καὶ θεία, ἐλάλει ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς, πρὸ παντὸς δὲ ἐκήρυττε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ ἐπουρανοῦ πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἴδια αὐτοῦ ἀγάπη ἔλαμπεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν πάντων ἐν τοιαύτῃ λαμπρότητι ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε ἐφάνη ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐκάλει τοὺς κωπιῶντας καὶ πεφορτισμένους,

ἵνα ἀναπαύσῃ αὐτούς, καὶ ἐδίδαξεν αὐτούς, ὅτι ὁ ζυγὸς αὐτοῦ εἶναι χρηστός, πρῶτος καὶ ἥρεμος, καὶ τὸ φορτίον αὐτοῦ εἶναι ἕλαφρόν. Οὐδὲν φυσικώτερον ἢ ὅτι ὁ λαὸς ἐγκτελείπει τοὺς τυφλοὺς αὐτοῦ ὁδηγούς καὶ προσέτρεχεν εἰς αὐτὸν ἐλκυόμενος ὑπὸ τοῦ ζωογόνου φωτὸς αὐτοῦ. Διεγείρει τὸν λαόν, ἐπιβῶσιν οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ἧδε, καὶ διὰ τῆς κατηγορίας ταύτης παριστάνουσι τὸν Κύριον ὡς στασιαστὴν καὶ δημηγέρτην. Ὁ Κύριος δὲν ἦτο στασιαστής. Βεβαίως διηγείρει τὸν λαόν, ἀλλ' ἐν ἄλλῃ διαφόρῳ ἐννοία διηγείρει τὸν λαόν. Τὰ ἱερὰ εὐαγγελία ὀλίγα τιὰ διέσωσαν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου προκληθείσης ταύτης διεγέρσεως παρὰ τῷ λαῷ. Ἀλλ' ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων δυνάμεθα νὰ λάβωμεν σαφῆ ἐννοίαν πόσον θαθεῖα, πόσον δυνατή, πόσον γενικὴ ἦτο ἡ διεγερσις ἢ ἐπελθούσα διὰ τοῦ Κυρίου παρὰ τῷ λαῷ. Αὕτη ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τὰ παρακείμενα εἰδωλογατρικὰ ἔθνη. Ὅπου ἐνεφανίζετο, ὁ λαὸς ἐγκατέλειπε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, καὶ κατὰ χιλιάδας ἔσπευδε καὶ συνωστίζετο περὶ αὐτόν. Δὲν ἄφινον αὐτῷ καιρὸν οὔτε τῆς ἀναγκαίας προφῆς νὰ γευθῆ, «Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον» καὶ συνέρχεται πάλιν ὁ ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν» (Μάρκ. 3, 20). Ἴνα ἔρχηται διὰ τῆς προσευχῆς εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐν καιρῷ νυκτὸς κατέφευγεν εἰς τὰ ὄρη. Ὅσαίς ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπαύσεως κατέφευγεν εἰς ἔρημον τόπον, εἰς τὸ ὄρος. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὰ πλήθη ἠκολούθουν αὐτόν, χιλιάδες ἀνθρώπων ἔμενον ἐπὶ ἡμέρας παρ' αὐτῷ ἐλησμόνων τὴν φυσικὴν ἀνάγκην τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης, καὶ πλήρεις ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἠκούον τὸν λόγον τῆς χάριτος αὐτοῦ χωρὶς νὰ σκέπτονται τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν. Ἐπὶ τῇ ἐμφάνει αὐτοῦ αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι ἐκινούντο τῶν κατοίκων αὐτῶν. Οὐδέποτε ἄλλοτε ὁ Ἰσραὴλ εἶδε τοιαύτας πορείας, προσομοιάζουσας πρὸς στράτευμα, ὅπερ ὠδήγει ἐν θριάμβῳ τὸν ἀρχηγόν αὐτοῦ. Τοιαύτην διέγερσιν, καὶ οὐχὶ ἐκείνην, ἣν ἐνόουν οἱ ἀρχιερεῖς, προὐκάλεισεν ὁ Κύριος παρὰ τῷ λαῷ. Ὁ Πιλάτος βεβαίως ἦτο ἐνήμερος τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου προκληθείσης διεγέρσεως ταύτης παρὰ τῷ λαῷ. Ἐγνώριζεν ὁ Πιλάτος, ὅτι ἡ διεγερσις αὕτη δὲν εἶχε πολιτικὸν σκοπόν, δὲν ἦτο ἐπαναστατικὴ, δὲν ἦτο ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἀρχήν. Ἐγνώριζεν ὁ Πιλάτος, ὡς ῥητῶς ἀφηγεῖται ὁ πρῶτος Εὐαγγελιστής, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐνεκα φθόνου παρέδωκαν τὸν Χριστόν εἰς αὐτόν (Ματθ. 27, 18). Ἐγνώριζεν ὁ Πιλάτος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐχὶ εἰς τοὺς ῥωμαίους, ἀλλ' εἰς τοὺς ἄρχοντας τοῦ Ἰσραὴλ ἦτο ἐπιδραστής, καὶ διὰ τοῦτο οὐδόλως λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν κατηγορίαν ταύτην, ὅτι ὁ Κύριος διηγείρει τὸν λαόν, καὶ ἀντιπαρέχεται αὐτήν.

Ἡ δευτέρα κατηγορία ἦτο ὅτι ὁ Κύριος ἀπέτρεπε τὸν λαόν νὰ καταβάλλῃ τοὺς δημοσίους φόρους. Ἡ κατηγορία αὕτη ἦτο ψευδής, ἐν γνώσει τοῦ ἀνυποστάτου αὐτῆς ἐπινοηθεῖσα. Μάλιστα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὅτε ἐπεξήτησαν νὰ παγιθεύσωσιν αὐτὸν λόγῳ, ἵνα ἔχωσιν ἀφορμὴν κατηγορίας κατ' αὐτοῦ, ἀπεκάλυψε τὴν βλασφημίαν καὶ ὑποκρισίαν αὐτῶν ῥητῶς

καὶ ἀπεριφράστως εἰπὼν· ἀπόδοτε οὖν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» (Ματθ. 22, 21). Ἐν τούτοις ἀποτολμῶσι νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν ψευδῆ ταύτην κατηγορίαν. Ἄν αὕτη ἦτο δεδικοιολογημένη, ὁ Πιλάτος δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψίν. Ἀλλ' ὁ Πιλάτος οὐδόλως ἐξετάζει αὐτήν. Τοῦτο δεικνύει, ὅτι ὁ ἡγεμὸν ἦτο τελείως πεπεισμένος, ὅτι ὁ Κύριος ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἦτο ἀθῶος καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς. Ἡ τρίτη ὁμοῦς κατηγορία, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ἦτο ὁ Χριστός, ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ βασιλεὺς αὐτοῦ, ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ κρίνει αὐτήν ἀξίαν ἐξετάσεως. Ὁ Πιλάτος ἐπὶ ἔτη ἐκυβέρνησα τὸν λαόν τοῦτον, καὶ βεβαίως εἶχε πληροφορηθῆ περὶ τοῦ μεγάλου παρελθόντος αὐτοῦ, περὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ παραδόσεων, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων αὐτοῦ. Ὁ λαὸς οὗτος, ὅστις ἦτο ἐμπειστευμένος εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἦτο λαὸς ἰδιορρυθμῶς, διαφέρων πάντων τῶν λαῶν, λαὸς διεγείρων τὴν προσοχὴν καὶ τὴν περιέργειαν παντὸς ξένου, καὶ μάλιστα ἐκείνου, ὅστις ὤφειλε νὰ ἐπαγρυπνῆ καὶ νὰ προσέχῃ αὐτόν. Ἐκ πασῶν τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ τούτου βεβαίως ἐγνώριζε τὴν οὐχὶ ἄλλως τε ἀγνωστον εἰς τὸν ἐθνικὸν κόσμον πίστιν τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τοῦ μέλλοντος νὰ ἐμφανισθῆ Μεσσίου καὶ βασιλέως αὐτοῦ, διότι ἡ πίστις καὶ ἡ προσδοκία αὕτη ἀπέτελει τὸ κέντρον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, τὸ καύχημα καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ ἡγεμὸν προσέχει εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς. Ἐπανέρχεται λοιπὸν εἰς τὸ ἀνάκτορον αὐτοῦ, καλεῖ τὸν Κύριον παρ' αὐτῷ καὶ ἐρωτᾷ αὐτόν· σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Σὺ ὁ ἀξίος συμπαθείας καὶ ἐλέους, ὁ τοσοῦτον βασανισμένος καὶ ὑπὸ πάντων ἐγκαταλειμμένος; Σὺ ὁ ὡς κακοῦργος τὰς χεῖρας δεδεμένος, σὺ ὅστις τὰ ἴχνη τῶν κακώσεων καὶ τῶν ὀνειδισμῶν ἐξ ἐχθρικών χειρῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου σου καὶ τῶν ἐνδουμάτων φέρεις; Σὺ εἶσαι πράγματι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ Κύριος ἀν ἀπήντα, ὅτι δὲν εἶμαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, θὰ ἤρθετο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀν ἔλεγε, ναὶ ἐγὼ εἶμι, θὰ παρῆγε τὸν Πιλάτον εἰς ἐσφαλμένην περὶ αὐτοῦ ἐκδοχὴν, καὶ ἀπαντᾷ ἐρωτῶν τὸν Πιλάτον· «Ἄφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;» Ἐχεις, ἐρωτᾷ ὁ Κύριος, σχηματίσει σὺ τὴν πεποιθήσιν ἐξ ὅσων ἠκούσες καὶ ἀντελήφθης μέχρι τοῦδε περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἢ ἐπαναλαμβάνεις ὅτι τῶρα οἱ Ἰουδαῖοι σοι εἶπον, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλεὺς αὐτῶν; Ἀλλ' ἀν δὲν ἐσχημάτισες μέχρι τοῦδε σὺ τὴν πεποιθήσιν ταύτην, ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον κυβερνᾷς τὴν χώραν ταύτην, πῶς δίδεις πίστιν καὶ ἀκοήν εἰς τοὺς κατηγοροῦντάς με, ὅτι εἶμαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶναι δυνατόν ἀν ἡμῖν βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ἣν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποδίδουσιν εἰς ἐμὲ ὡς ἐπίγειον δυνάστην, νὰ μὴ ἀντελαμβάνεσο τὰς στασιαστικὰς μου ἐνεργείας κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς;

Δὲν εἶναι δυνατόν λοιπὸν νὰ εἶμαι βασιλεὺς τῶν

Ἰουδαίων ἐν ἣ ἔννοια κατηγοροῦσί με οἱ Ἰουδαῖοι καὶ διὰ τοῦτο ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔπρεπε νὰ δεχθῆς τὴν κατ' ἐμοῦ κατηγορίαν ταύτην τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἄφ' ἑαυτῆς ἀνυπόστατον καὶ ψευδῆ. Ὁ Πιλάτος ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Κυρίου θιγόμενον καὶ ἀπαντᾷ: «μή τι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;» Βεβαίως, ἀπαντᾷ ὁ Πιλάτος, ἐγὼ οὐδὲν γνωρίζω περὶ σοῦ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε σὲ κατηγορήσα ὡς βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ἰδοὺ νῦν τὸ ἴδιόν σοι ἔθνος καὶ οἱ ἀρχόντες αὐτοῦ σοι ἀποδίδουσι τὴν κατηγορίαν ταύτην· τί πταίω ἐγώ; Οἱ Ἰουδαῖοί σε κατηγοροῦσιν, ἐγὼ δὲν εἰμαι Ἰουδαῖος, καὶ διὰ τοῦτο εἰμαι ἀμέτοχος ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν ταύτην. Οἱ ὁμοεθνεῖς σου ἀποδίδουσιν εἰς σὲ τὴν κατηγορίαν ταύτην, καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐξετάσω αὐτήν. Ἄφ' οὗ δὲ τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί, ἵνα σε καταδικάσω εἰς θάνατον, βεβαίως θὰ ἔπραξές τι ἄξιον θανάτου, ἵνα σε τοσοῦτον κατηγοροῦσι δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ ἣ κατηγορία αὕτη νὰ ἔχη ὑπόστασιν. Θὰ εἶσαι πράγματι βασιλεὺς, δὲν δύνασαι νὰ ἀρνηθῆς τοῦτο. Ἡ κατηγορία αὕτη εἶναι θάσιμος. Ὁ Κύριος ἀπεκρίθη: «ἣ βασιλεία ἣ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἣ βασιλεία ἣ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἣ βασιλεία ἣ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν». Ναι, ἀπαντᾷ ὁ Κύριος, εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰμαι βασιλεὺς καὶ δὴ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' οὐχὶ ἐν τῇ ἔννοια, ἣν ἀποδίδουσιν αὐτοὶ εἰς τὸ βασιλικὸν μου ἀξίωμα, ἀλλ' ἐν ἄλλῃ ἔννοια, ἐν πνευματικῇ. Ὁσῶς ὁ Κύριος εἶρε τὴν ἑδὸν τοῦ μαρτυρίου εὐρισκόμενος ὁμολογεῖ ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας καὶ Λυτρωτής, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀποκρούει ὅμως διαρρηθῆν τὴν ἐσφαλμένην καὶ συκοφαντικὴν κατηγορίαν τῶν Ἰουδαίων περὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὡς ἐπιγείου, καὶ διευκολύνει τὸν Πιλάτον εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίσιν, καὶ οὕτως ἐν πλήρει γνώσει τῆς φύσεως τῆς βασιλείας αὐτοῦ νὰ ἐκδώσῃ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀπόφασιν. Τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὁ Κύριος δὲν οἰκοδομεῖ καὶ στηρίζει δι' ἀνθρωπίνης δυνάμεως καὶ ἰσχύος. Καὶ ὅτι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ δὲν θεμελιώει εἰς ἀνθρωπίνην βοήθειαν καὶ δυνάμιν εἶναι πρόδηλον, διότι οὐδεὶς παρέστη κατὰ τὴν σύλληψιν αὐτοῦ, ἵνα ἀγωνισθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐδεὶς ὑπέρτης αὐτοῦ ἐνεφανίσθη ἵνα ὑπερασπίσῃ αὐτόν. Διὰ τοῦ λόγου τούτου κατέστησεν ὁ Κύριος σαφές εἰς τὸν Πιλάτον, ὅτι ἣ ἐξουσία αὐτοῦ ἔχει ἄλλον, ἕλως διάφορον θάσιν ἐκείνης, ἣν ἐξασκεῖ ὁ Πιλάτος. Ὁ Πιλάτος ἀπαντᾷ: «οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ»; οὗ ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, ὅτι εἶσαι βασιλεὺς'. Ὁ Κύριος

1. Πρὸβλ. Κυρίλλ. Ἀλεξ. Ἐρμ. εἰς κατὰ Ἰω. Migne E. II. 74,621 «Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ»· ἐγκλημα ποιεῖται κατὰ Χριστοῦ τὴν ἀλήθειαν. Ἀκούσας δέ, ὅτι «ἣ ἐμὴ βασιλεία οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν», φόβον μὲν ᾤδε τὸν κατὰ τὴν ἀνταρσιν ἀπαλλάττεται· ὅταν δ' οὖν ὅμως εἰς ὁμολογίαν τοῦ πράγματος καὶ εἰς ἐγκλήματος ὁρῶντι δυνάμιν, — ὅ καὶ ὅλως εἶπεῖν ὅτι βασιλείαν ἔχει, καὶ μὴ ἐπιγείον εἶναι δι' ἀσχυρίζεται.—συνελαύνων οὖν ὡσπερ εἰς τοῦτο τὸν

ἀποκρίνεται· «σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ· ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγένημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς». Σὺ ὁ ἴδιος, λέγει ὁ Κύριος, ὁμολογεῖς τοῦτο καὶ ἔρθῶς λέγεις, ἂν ἔρθῶς ἔννοῃς τὴν βασιλείαν μου. Καὶ ἐπεξηγεῖ ὁ Κύριος λέγων, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἐπιγείους βασιλεῖς ἐγεννήθην καὶ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων, ἄνωθεν, ἵνα κηρύξω τὴν ἀλήθειαν, ἣν εἶδον καὶ ἤκουσα παρὰ τῷ πατρὶ. ἦλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, οὐχὶ ἵνα ἀποκτήσω ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ μέσων ἐπιγείου δυνάμεως, ἀλλὰ διὰ τῆς μαρτυρίας τῆς ἀληθείας νὰ πείσω καὶ καταστήσω αὐτοὺς ὑπηκόους τῆς ἀληθείας. Αὕτη εἶναι ἡ κλήσις καὶ ὁ τρόπος, δι' οὗ ἰδρύω τὴν τὴν βασιλείαν μου.

Καὶ ἡ κυριαρχία αὕτη τοῦ Κυρίου δὲν περιορίζεται μόνον ἐπὶ ἑνὸς λαοῦ, τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ἐπεκτείνεται ἐπὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐθνικούς, καὶ διὰ τοῦτο προσθέτει· «πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς». Ὁ,τι ὁ Κύριος ἐνταῦθα λέγει εἶχεν εἶπει ἤδη εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ, ἡ ἀλήθεια ἣ ἀποκαλυφθεῖσα, εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἀφορῶσα. Τοιοῦτον λόγον οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ μετ' αὐτόν περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει πλασθῆ διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐγκείται εἰς αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἣ ἔρευνα καὶ ἐξέτασις τῆς ἀληθείας. Ἡ ἐρώτησις περὶ τῆς ἀληθείας εἶναι τόσον παλαιὰ ὅσον καὶ ἡ ἀνθρωπότης. Εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τὰ εὐγενέστερα ἀνθρώπινα πνεύματα ἠρεῶνων καὶ ἐζήτουν τὴν ἀλήθειαν. Αὕτη ἡ ὑπαρξίς ἡμῶν εἶναι πλήρης αἰνιγμάτων. Πόθεν ἐρχόμεθα; Πρὸς τί εἴμεθα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Ποῶς εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἀξία τῆς ζωῆς ἡμῶν; Πόθεν προέρχεται ὁ κόσμος οὗτος, ἐν ᾧ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, πόθεν τὸ κακὸν ἐν τῷ κόσμῳ, αἱ θλίψεις καὶ τὰ δυστυχήματα; Τὰς ἀπορίας καὶ ἐρωτήσεις ταύτας εἶναι δυνατόν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποφύγῃ, καὶ ὅστις ἀποφεύγει αὐτάς, πράττει τοῦτο ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοῦ ἀξίας. Ἄλλ' ἂν τὰ εὐγενέστερα καὶ εὐφύεστατα ἀνθρώπινα πνεύματα ἠσυχολήθησαν περὶ τὰ προβλήματα ταῦτα, εἰς μάρτην ὅμως ἐπεζήτησαν νὰ εὑρωσι τὴν λύσιν αὐτῶν. Ὁ Πιλάτος ἐρωτᾷ τὸν Κύριον· «τί ἐστιν ἀλήθεια;» Καὶ διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης πιθανῶς ἐξεδήλωσε τὴν διὰ τῆς πείρας σχηματισθεῖσαν πεποιθήσιν αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἀλήθειαν, τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τούτων, δὲν δυνάμεθα νὰ εὑρωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Διὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Πιλάτος διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ἐξέφρασε τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀποτυχίαν τοῦ παλαιοῦ κόσμου νὰ εὑρῇ τὴν ἀλήθειαν, ἐξεδήλωσε τὴν ἀπόγνωσιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου εἰς τὴν εὑρεσιν τῆς ἀληθείας ἐπανελάθεν ἐνταῦθα ὅ,τι ἄλλος πρὸ αὐτοῦ σύγχρονος αὐτῷ εἶπε, βέβαιον εἶναι ὅτι οὐδὲν εἶναι βέβαιον. Εἰς

Ἰησοῦν, συνωμολόγησεν ἤδη, φησί, ὅτι βασιλεὺς εἶ οὗ. Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι· οὐκ ἀρνεῖται τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας τὴν δόξαν...

τάς ἀπορίας ταύτας τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ καρδίας ἢ ἀπάντησις εἶναι ὁ Χριστός. Ἐκεῖνος λύει τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς. Ὁ ἴδιος διακηρύττει τοῦτο, καὶ μυριάδες μυριάδων ἀνθρώπων ἐπιμαρτυροῦσι τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ δι' ὄλων τῶν αἰώνων μέχρι τῆς σήμερον. Αὐτὸς εἶναι ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκάλυψις καὶ φανέρωσις τῆς ἀληθείας. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν τῷ Χριστῷ. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, διότι εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἀληθείας, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, καὶ ἡ λύσις τῶν ἐνδομύχων ἀποριῶν ἡμῶν. Οὐδεμία ἐπιστήμη καὶ ἂν εἰς τὰ εἶδη τῆς θαλάσσης διεισδύσῃ καὶ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἐρευνήσῃ, θά δυναθῇ ποτε νὰ ἐξηγήσῃ ἡμῖν πῶς ὁ κόσμος οὗτος παρήχθη. Ὁ Κύριος παρέχει τὴν ἀπάντησιν, ἔτι ὁ οὐρανόσ και ἡ γῆ, ὁ κόσμος οὗτος δὲν προήλθεν ἐκ τυφλῆς τινος φυσικῆς δυνάμεως, ἀλλ' ἐκ τῆς παντοδυναμίας καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀπεκάλυψεν ἡμῖν, ὅτι ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ἡμῶν οἰκεῖ τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ ὅπερ ἐπλάσθη, ἵνα ἐξομιωθῇ πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς οἰκοῦντα πατέρα ἡμῶν. Ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ἔτι ὁ κόσμος οὗτος εἶναι οἶκος τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἐν ᾧ πανταχοῦ καὶ πάντοτε εἶναι πλησίον ἡμῶν ὁ πατὴρ ἡμῶν, καὶ οἱ περὶ ἡμᾶς, τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, εἶναι ἀδελφοὶ ἡμῶν. Ἐφανερώσεν ἡμῖν, ὅτι καὶ ἐν μέσῳ τῶν θλίψεων καὶ τῶν ἀτυχημάτων τοῦ θείου ἐνυπάρχει ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πίστις τοῦ Θεοῦ, ὅστις γινώσκει καὶ ὁδηγεῖ ἡμᾶς ὡς ὁ καλὸς ποιμὴν τὸ πλανηθὲν αὐτοῦ πρόβατον, ἕως οὗ φθάσωμεν εἰς τὴν ὁμολογίαν, ὅτι τὰ πάντα καλῶς ἐποίησεν.

Ὁ Πιλάτος ἐξέρχεται πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς: «ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ». Ὁ Πιλάτος ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Κύριος στηρίζει τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν μόνον εἰς τὴν ἀλήθειαν· τὸ ἔπλον αὐτοῦ εἶναι μόνον ἡ ἀλήθεια, καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδόλως εἶναι ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἀρχήν, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἰπόντες, ἔτι ἀντιποιεῖται τῆς ἐξουσίας τοῦ αὐτοκράτορος, ἐσυκοφάντησαν αὐτόν, ἀποδώσαντες αὐτῷ ὅ,τι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤθελε νὰ εἶναι, ἐπίγειος βασιλεὺς, ἀποδώσαντες αὐτῷ ὅ,τι αὐτοὶ ἤθελον νὰ εἶναι, πρόσκαιρος ἐπίγειος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἐπιδιώκων νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τοῦ ἐπαχθοῦς ῥωμαϊκοῦ ζυγοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ. Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς προσθέτει, ὅτι: «ὁ Πιλάτος συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἶπε πρὸς αὐτούς: προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ἡμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὑρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὢν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ» (Λουκᾶ 23, 13—14). Ἄλλ' ὁ Πιλάτος ἂν καὶ ἦτο πεπεισμένος, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν διεξεδίκε ἐπίγειον βασιλείαν, δὲν ἦτο στασιαστὴς καὶ ἐπαναστάτης κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, ἐν τούτοις κατεδίκασε τὸν Χριστὸν εἰς σταυρικὸν θάνατον ὡς τὸν ἐπηγγελμένον Μεσσίαν καὶ βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ὁ Μεσσίας τοῦ Ἰσραὴλ θὰ ἦτο καὶ ὁ Βασιλεὺς αὐτοῦ, ἀλλὰ βασιλεὺς αἰώνιος, μέλλον νὰ στήσῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ αἰώνιον, νὰ ἰδρῶσῃ βασιλείαν αἰώνιον. Οἱ Ἰουδαῖοι κατηγοροῦσαν τὸν Χριστὸν

ὡς ἐπικίνδυνον κακοποιόν, ἀλλ' ὁ Πιλάτος κατεδίκασεν αὐτὸν ὡς τὸν Χριστὸν, ὡς τὸν Βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸν ἐπηγγελμένον Μεσσίαν. Ὁ Κύριος καθ' ἑλπὴν τὴν μεσσιανικὴν αὐτοῦ δράσιν ἐν τοῖς ἀνθρώποις προσρισμὸν αὐτοῦ ἔθετο τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ταύτην τῆς ἀληθείας νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων. Ὁ βίος αὐτοῦ, ἡ διδασκαλία καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ οὐδένα ἄλλον σκοπὸν εἶχον ἢ νὰ θεμελιώσωσι τὸ βασίλειον τοῦτο τῆς ἀληθείας ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Ἐπειδὴ δὲ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐδέχθη νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἢ νὰ σιωπήσῃ ἢ νὰ μετριάσῃ αὐτήν, κατεδίκασαν καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Ἡ ὁμολογία αὐτοῦ αὕτη ὡς τοῦ βασιλέως τῆς ἀληθείας ἐγένετο ἡ μόνη αἰτία τῆς εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον καταδίκης αὐτοῦ. Τοῦτο διεκήρυξεν αὐτὸς ἐ ἡγεμῶν διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τοῦτο ἐγνώριζεν ὁ λαὸς ὅλος καὶ αὐτοὶ οἱ ῥωμαῖοι στρατιῶται, καὶ ὁμολογοῦσι τοῦτο διὰ τῶν χλευασμῶν καὶ λοιδοριῶν αὐτῶν: «εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἔστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν αὐτῷ» (Ματθ. 27, 42). «Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτος ἔστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός» (Λουκ. 23, 35). Καὶ αὐτὸς ὁ ἐξ εὐωνύμων ἐσταυρωμένος ληστής ἐγνώριζεν ὅτι ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ὡς ὁ Χριστὸς, ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ: «εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, εἶπε σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς». Τὰ πάντα λοιπὸν μαρτυροῦσιν, ὅτι ὁ Κύριος ἔπαθε καὶ ἐσταυρώθη διὰ τὴν ἀλήθειαν ὅτι εἶναι ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ αἰωνίου πατρὸς.

Πόσον παρήγορον καὶ ἀνακουφιστικὸν ἦτο εἰς τοὺς ἐναπομείναντας τῷ Χριστῷ πιστοὺς Ἰσραήλιτας, ἔτι οἱ θανάσιμοι αὐτοῦ ἐχθροὶ δι' οὐδὲν ἐγκλημα ἠδυνήθησαν νὰ ἐνοχοποιηθῶσιν αὐτόν, ἀλλὰ τὸ δυνατόν, ἄφ' οὗ ὁ ἡγεμῶν διεκήρυξεν κατ' ἐπανάληψιν ἐνώπιον πάντων τὴν ἀφθόγητα αὐτοῦ, κατεδίκασεν αὐτόν δι' ὅ,τι ἀπετέλει τὴν αἰωνίαν αὐτοῦ δόξαν, δι' ὅ,τι ἦτο τὸ ὑποκείμενον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς λατρείας αὐτῶν, ὡς τὸν ἐπηγγελμένον βασιλέα Χριστὸν. Καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, ἐπεσφράγισεν ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Καθὼς ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀποκτᾷ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἰσχὺν καὶ δύναμιν, ὅταν προκρίνωμεν νὰ ὑποστῶμεν τὴν ἐσχάτην τῶν πονῶν ἢ νὰ ὑποχωρήσωμεν καὶ ἀνακαλέσωμεν, οὕτω καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ Κυρίου προσέλαβε τὴν ἑλπὴν αὐτῆς ἰσχύν, τὸ ὄλον κράτος, ὅτε προὔτιμησε νὰ ὑπομείνῃ τὸν ἐπονεϊδιστὸν σταυρικὸν θάνατον ἢ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν θεῖαν αὐτοῦ διδασκαλίαν περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, περὶ αὐτοῦ ὡς τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ.

Καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης, καθ' ἣν κρέματα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὡς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἀρχεται ἡ θαυμασία ἐπενέργεια τῆς ἰσχύος καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἡ βρῆ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐγένετο ἐντονωτέρα καὶ ἠχηροτέρα παρὰ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ, ἡ φωνὴ τῶν πληγῶν καὶ τῶν τραυμάτων αὐτοῦ εἴληκυσσε τὰ πνεύματα καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων

πολλῶ μᾶλλον ἢ ἡ ἰδίᾳ αὐτοῦ φωνή, ὅσον καὶ ἂν αὐτὴ μετὰ δυνάμει καὶ πειστικότητος μετεδίδοτο. Ἦδη πρὸ τοῦ νὰ ἐκπνεύσῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ ἐκ δεξιῶν συνεσταυρωμένος ληστής πιστεύει εἰς αὐτὸν ὡς αἰώνιον καὶ ἀθάνατον βασιλέα, καὶ προσεύχεται εἰς αὐτόν· «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Μόλις δὲ ἐκπνέει ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἡ γῆ σειέται, αἱ πέτραι σχίζονται, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ διαρρηγνύεται μέσον, οἱ νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ ὁ παρεστηκὼς μετὰ τῶν στρατιωτῶν ὄψωμος ἐκατόνταρχος πιστεύει εἰς αὐτὸν καὶ διακηρύττει «ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος». Καὶ μετ' ὀλίγου ἡμέρας ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλια εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁμολογοῦσι καὶ πιστεύουσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ· καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη πᾶσαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις, αἱ φημιζόμεναι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν αὐτῶν, αὐτὴ ἡ αἰωνία πόλις, ἡ Ρώμη, Ἀνατολή καὶ Δύσις, ὁ κόσμος τότε ἔλος συγκλονίζονται καὶ συνταράσσονται ὑπὸ τῆς κραυγῆς καὶ βοῆς τοῦ αἵματος αὐτοῦ, ἑλκύνονται ὑπ' αὐτοῦ καὶ προσφέρουσιν αὐτῷ ὄλην τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην αὐτῶν, τὸν ὕμνον τῆς λατρείας αὐτῶν. Ἡ δύναμις τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἐνίσχυσε καὶ ἐνεδυνάμωσε τοὺς μάρτυρας καὶ ὁμολογητὰς ἐν μέσῳ τῶν ἀπεριγράπτων αὐτῶν θασάνων καὶ τοῦ θανάτου, καὶ οὐ μόνον ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ γέροντας καὶ γυναῖκας καὶ παιδιά καὶ παρθένους μετέβαλε καὶ ἀνέδειξεν ἀτρομήτους ἥρωας καὶ ὁμολογητὰς τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ.

Καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, ἰστάμενοι σήμερον κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν ἐν πίστει καὶ εὐλαβείᾳ ἐνώπιον τοῦ ἐσταυρωμένου Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ ἰκετεύσωμεν αὐτόν, ἵνα διὰ τῆς θείας αὐτοῦ δυνάμει καὶ χάριτος, τῆς ἐκπορευμένης ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκχυθέντος ἀθώου αἵματος αὐτοῦ, ἐνίσχυσῃ καὶ ἐνδυναμώσῃ τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας ἡμῶν, τὴν θέλησιν καὶ τὸν χαρακτήρα ἡμῶν, ὅπως ὑπερικήσωμεν τὸν κόσμον τοῦτον τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας, ὅπως ἐν πίστει καὶ καρτερίᾳ ὑπομείνωμεν τὰς θλίψεις καὶ δοκιμασίας τοῦ πολυκυμάντου τούτου βίου· ἰκετεύσωμεν αὐτόν, ἵνα τὰς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ ἐφαρμόσωμεν ἕκαστος ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν καὶ ἀποδώσιν αὐταὶ ἐν ἡμῖν δύναμις σωτήριος καὶ ἀκατάγωνιστος καὶ οὕτως οὐ μόνον νὰ ὀνομαζώμεθα, ἀλλὰ καὶ νὰ εἴμεθα χριστιανοί. Πρὸ παντὸς δεηθῶμεν αὐτοῦ, ἵνα ἐπικρατήσῃ παρὰ τῷ λαῷ ἡμῶν ἡ καινὴ αὐτοῦ ἐντολή, ἡ ἐντολή τῆς ἀγάπης, ἣν ὁ Κύριος ὡς νέον στοιχείον ἐπέπνευσε εἰς τὸν κόσμον. Ἄνευ τῆς ἀγάπης δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν, ὅπερ ἐπιδιώκομεν. Ὁ ἱεροκῆρυξ ἀπὸ τοῦ ἄμωμος, ὁ διδάσκαλος ἐν τῷ σχολείῳ, ὁ πατὴρ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἕκαστος ἡμῶν ἐν ἡ κατέχει θέσει, ἂν μὴ ἐμφορούμεθα ἀγάπης, οὐδὲν ἰσχύομεν παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπαγγελώμεθα. Ἄν σήμερον ἐπεκράτει μετὰ τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων ἀγάπη καὶ εὐσπλαγγνία θαθεῖα καὶ ἀνιδιοτελής, ἡ νίκη κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας θὰ ἦτο βεβαία καὶ ἀσφαλής. Ἰκετεύσωμεν, ἀδελφοί, τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ἵνα τὴν ἀγάπην, ἣτις ὠδή-

γησεν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμῶν εἰς τὸν σταυρόν, ἐμπνεύσῃ ἡμῖν οὕτως ὥστε νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὡς Ἐκεῖνος ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὅταν ἐπιστῇ εἰς ἡμᾶς ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἡμῶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἀξιῶσῃ ἡμᾶς ἐν τοῖς πλουσίοις αὐτοῦ οἰκιτισμοῖς νὰ ἀτενίσωμεν αὐτὸν ἐν πίστει καὶ μετανοίᾳ καὶ ἀκούσωμεν ἕκαστος ἡμῶν τὴν μακαρίαν αὐτοῦ φωνήν· «εὖ δοῦλε, ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπ' ὀλίγα ἡς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου» (Ματθ. 25, 21). Ἀμήν.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΙ

III. Ἀπογραφὴ καὶ λειτουργήματα τῶν Λευιτῶν. 3,1-4,49: α') Ἀριθμησις τῶν υἱῶν τοῦ Ἀαρῶν, 3, 1-4. Μετὰ τὸν τίτλον τοῦ κεφαλαίου, στ. 1, ἐπιφέρονται: 1) Τὰ ὄνοματα τῶν υἱῶν τοῦ Ἀαρῶν, στ. 2. 2) ὑπόμνησις περὶ τῆς ἱερατικῆς αὐτῶν καθιερώσεως, στ. 3 καὶ 3) ἡ θλιβερὰ τελετὴ τῶν ἐκ τῶν υἱῶν τούτων Ναδάβ καὶ Ἀβιούδ, στ. 4.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ. Παρὰ τὸν τίτλον τοῦ κεφαλαίου τούτου, «Αὐταὶ αἱ γενέσεις Ἀαρῶν καὶ Μωϋσῆ», ἐν τῷ ἐπακολουθοῦντι γενεαλογικῷ καταλόγῳ ἀναφέρονται ἐκεῖνοι μόνον ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀαρῶν ὅσοι διεδέχθησαν τὸν Ἀαρῶν εἰς τὸ ἀξίωμα τῶν ὄσων δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν Μωϋσέα, ἐπειδὴ ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἡτο ἀποκλειστικῶς προσωπικῆ, τὸ ἀξίωμα τοῦ δὲν μετεβιβάσθη εἰς τοὺς υἱοὺς του. Οὗτοι ταξινομοῦνται ἀπλῶς μετὰ τῶν Λευιτῶν. β') Ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀποστολὴ τῶν Λευιτῶν ὡς βοηθῶν ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ. 3,5-10: 1) Ἡ θεία ἐντολή, στ. 5. 2) Κεφαλαίωδης καθορισμὸς τῶν ἔργων τῶν Λευιτῶν, στ. 6-8. 3) Χαρακτηρισμὸς τῆς ἀποστολῆς τῶν Λευιτῶν ὡς ὑπηρετικῆς τοῦ Ἀαρῶν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, στ. 9-10, ἐν τῇ λατρείᾳ. γ') Ἐννοία τῆς ἐκλογῆς τῶν Λευιτῶν ὡς βοηθῶν τῶν ἱερέων· ἀντικαθιστῶσι τοὺς ἄρρενας πρωτοτόκους τοὺς Ἰσραήλ. 3,11-13: Καθ' ἣ ἐν Ἐξῶδῳ 13,2,11-16 ἀναφέρονται, οἱ ἄρρενες πρωτότοκοι τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸν Κύριον ἐφαίνοντο προοριζόμενοι διὰ τὰ λειτουργήματα τῆς θείας λατρείας. Ὁ Θεὸς ἀντικαθιστᾷ ἤδη τοὺς διὰ τῶν Λευιτῶν. Ἐντεθεὶν καὶ ἡ ῥῆσις τοῦ Θεοῦ «καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται». δ') Ἀπογραφὴ τῶν Λευιτῶν καὶ ὑπόδειξις τῶν βοηθητικῶν αὐτῶν λειτουργημάτων. 3,14-39: 1) Ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς ἀπογραφὴν τῶν Λευιτῶν, στ. 14-15. 2) Οἱ υἱοὶ καὶ οἱ ἔγγονοι τοῦ Λευὶ, στ. 16-20: Γεδσὼν, Καάθ, Μεραρί: Γεδσωνῖται, Κααθῖται, Μεραρίται. 3) Ἀπογραφὴ καὶ εἰδικὰ λειτουργήματα τῶν Γεδσωνιτῶν, στ. 21-26. 4) Ἀπογραφὴ καὶ εἰδικὰ λειτουργήματα τῶν Κααθιτῶν, στ. 27-32. 5) Ἀπογραφὴ καὶ εἰδικὰ λειτουργήματα τῶν Μεραριτῶν, στ. 33-37. ε') Ἀνακεφαλαίωσις: Ἡ ἐπιφυλαττομένη εἰς τὸν Μωϋσέα, τὸν Ἀαρῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ θέσις ἐν τῷ στρατοπέδῳ, στ. 38· καὶ σύνολον τῶν Λευιτῶν ἀπὸ ἡλικίας ἐνδὸς μηνὸς καὶ ἄνω: 22.000, στ. 39. (Πρβλ. τὰ ἐπὶ

μέρους πρὸς ἐν στίχοις 22,28,34). στ.) Ἐναγροφὴ καὶ ἔξαγορά τῶν πρωτοτόκων. 3,40 51 : 1) Διαταγὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Μωϋσέα νὰ ἀριθμήσῃ τὰ πρωτότοκα ἄρρενα τοῦ Ἰσραήλ. στ. 40-41. 2) Τὸ πρὸς τῶν ἀριθμηθέντων πρωτοτόκων (στ. 42-43) : 22,273. 3) Ἡ ἔξαγορὰ τῶν πλεοναζόντων ἐξ ἀντιστοιχίας πρὸς τὰς 22.000 τῶν πρωτοτόκων τοῦ Ἰσραήλ 273 Λευϊτῶν, στ. 44 48. (Πέντε σίκλοι κατὰ κεφαλὴν). 4) Ὁ Μωϋσὴς ἐκτελεῖ τὴν περὶ «ἐκλυτρώσεως» διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, στ. 49-51. ζ.) Συμπληρωματικαὶ ὁδηγίαι περὶ τῶν λειτουργημάτων τῶν Κααθιτῶν. 4,1-20 : 1) Ὁ Θεὸς διατάσσει τὸν Μωϋσέα καὶ τὸν Ἀαρὼν νὰ ἀριθμήσωσι τὰ μέλη ἐκεῖνα τῆς οἰκογενείας τοῦ Κααθ, ἅτινα ἦσαν ἐπιτήδεια διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς θείας λατρείας, στ. 1-3. 2) Ἡ εἰδικὴ ὑπηρεσία τῶν Κααθιτῶν, στ. 4 15 : γενικώτερον, στ. 4, λεπτομερέστερον, (στ. 5-15) τὸ ἔργον των ὡς πρὸς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, στ. 5-6 ὡς πρὸς τὴν Τράπεζαν τῶν ἄρτων τῆς Προθέσεως, στ. 7-8 ὡς πρὸς τὴν ἐπιτάφωτον λυχνίαν καὶ τὰ σκεύη τῆς, στ. 9 10 ὡς πρὸς τὸ χρυσοῦν θυσιαστήριον, στ. 11 ὡς πρὸς πάντα τὰ λειτουργικὰ σκεύη, στ. 12 ὡς πρὸς τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, στ. 13-14.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ. Τὰ λειτουργήματα ταῦτα ἐτέλουν οἱ ἱερεῖς. Ἐν στίχῳ 15 δεικνύεται τὸ εἰδικὸν λειτουργημάτων τῶν Κααθιτῶν τοῦ αἵρειν τὴν Κιβωτὸν. 3) Τὸ εἰδικὸν ἔργον τοῦ ἱερέως Ἐλεάζαρ, στ. 16. 4) Ἐφιστάται ἰδιάζουσα προσοχὴ εἰς τοὺς Κααθίτας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ λειτουργήματος αὐτῶν, στ. 17-20. η.) Τὰ λειτουργήματα τῶν Γεδσωνιτῶν. 4,21-28. θ.) Τὰ λειτουργήματα τῶν Μεραριτῶν. 4,29-33. ι.) Ὁ Μωϋσὴς καὶ ὁ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραήλ ἀπογράφουσι τοὺς Λευίτας. 4,34-49. Ἀπογραφή τῶν Κααθιτῶν, στ. 34-37 τῶν Γεδσωνιτῶν, στ. 38-41 τῶν Μεραριτῶν, στ. 42-45. Σύγρον, στ. 45-48. Ὑπόμνησις διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐγένετο κατὰ θεῖαν ἐντολήν, στ. 29.

E. I. K.

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΚΑΡΠΟΥ ΣΥΚΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Γ'

(Λουκ. ΙΓ' 6—9).

Ὁ ἀμπελουργός, μεσιτεύων, εἶπεν εἰς τὸ Κύριον τοῦ ἀμπελῶνος, «Κύριε, ἀφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως οὗτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κοπρίαν. Ἐὰν μὲν ποιήσῃ καρπὸν, εἶδὲ μή γε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτὴν». Θὰ εἶνε δηλ. καλὸν καὶ εὐάρεστον εἰς Κύριον, ἐὰν φέρῃ καρπὸν ἢ συκῆ, διότι τὸ δένδρον, τείως ἀκαρπον, θ' ἀποβῆ διὰ περισσοτέρας καλλιεργείας καρποφόρον καὶ γρησίμον. Οὕτω καὶ μετανοῶν χριστιανὸς ἀποβαίνει χρήσιμος εἰς ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ ἄξιος κληρονόμος τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ Βασιλείας. Ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, κατόπιν τῆς μεσιτείας τοῦ ἀμπελουργοῦ, δέχεται νὰ μὴ κοπῆ ἢ ἀκαρπος συκῆ, ἀλλὰ νὰ

διατηρηθῆ καὶ κατὰ ἔτος ἐκεῖνο, διότι ἕως θὰ φέρῃ καρπὸν. Ἄλλ' ἐὰν δὲν φέρῃ καρπὸν καὶ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, πάντως θὰ κοπῆ καὶ θὰ ἐκρίζωθῆ. Οὕτω συμβαίνει καὶ εἰς πάντα ἄνθρωπον. Ὁ Κύριος μακροθυμεῖ καὶ περιμένει τὴν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ χριστιανοῦ, κατόπιν τῆς μεσιτείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐὰν ἐπιμένῃ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ ἀπιστίᾳ, τότε ἐπέρχεται ἡ δικαιοσύνη καὶ ὄργη τοῦ Θεοῦ. Ὅσω δὲ ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ εἶνε περισσοτέρα καὶ μακροτέρα, τόσω καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ καὶ ὄργη θὰ εἶνε αὐστηροτέρα, διότι πάεται, ὡς εἶπεν, καὶ ἡ μεσιτεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγαθότης καὶ μακροθυμία, ἐκδηλοῦται δὲ ἡ δικαιοσύνη, ἣτις εἶνε αὐστηρὰ καὶ ἀκαμπτος. «Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησανορίζεις σε αὐτῷ ὄργην ἐν ἡμέρᾳ ὄργης καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ» (Ρωμ. β', 6). Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ θὰ φανερωθῆ ἐν τῇ «μεγάλῃ ἡμέρᾳ» τῆς κρίσεως καὶ θὰ ἀποδώσῃ ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὁ παρὼν χρόνος εἶνε χρόνος τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ, ὃ δὲ μέλλον χρόνος εἶνε χρόνος τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀναποδόσεως. «Οὗτος ὁ αἰὼν τῆς μετανοίας, λέγει ὁ Ἱ. Βασίλειος, ἐκεῖνος τῆς ἀναποδόσεως οὗτος τῆς ὑπομονῆς, ἐκεῖνος τῆς παρακλήσεως. Νῦν βοηθῶς τῶν ἐπιστορεφόντων ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς ὁ Θεός, τότε φοβερός καὶ ἀπαράλιγιστος τῶν ἀνθρώπων πραγματῶν τε καὶ ὁμημάτων καὶ ἐνθυμημάτων ἐξεταστής» (Λόγ. β' Ἀσκητ.).

Βεβαίως καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκδηλοῦται ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Τιμωροῦνται καὶ ἄνθρωποι καὶ κοινωνίαι καὶ ἔθνη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἐφ' ὅσον ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ καθ' ἡμέραν πείρα τρανῶς μαρτυροῦν περὶ τούτου. «Ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς» (Ψαλμ. α', 4) ἐξαφανίζονται καὶ κόπτονται οἱ ἀσεβεῖς καὶ φαῦλοι. Εἶναι δένδρα στεῖρα καὶ ἀκαρπα καὶ πικρὰ καὶ δύστηνα. Εἰς μάτην ὑλομανοῦν τρέφοντα κλάδους ἀναιδεῖς καὶ φύλλα τραχέα καὶ ρουσώδη, φλοιδὸν καὶ στέλεχος ἀχαρὶ προσωρινῆς εὐτυχίας. Εἰς τὰς ρίζας αὐτῶν βόσκειται τρώγων ὁ σκόληξ τῆς ἀπωλείας καὶ ἐπίκειται ἀνίλεως ἡ ἀξίνη τῆς θείας ὄργης. Εἶδες πρότερον πολλάκις τὸν ἀσεβῆ ὑπερηφάνον καὶ ἐπαιρούμενον, ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου; Πάσθλιθε καὶ σήμερον ποῦ εἶνε ὁ τόπος αὐτῶν; «Οὕτως ἐξουδενοῦνται πάντες οἱ ἀπὸ τῶν θείων δικαιωμάτων ἀποστατοῦντες».

Ὁ φαῦλος καὶ ἀπιστος φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν τιμωρίαν. Φέρει τὸ σχοινίον τῆς καταδίκης ἐπὶ τοῦ τραχήλου, ὡς κατάκριτος πρὶν ἢ ἀπαχθῆ εἰς τὸ τέμα τῆς καταδίκης. Ὡς ὁ Κάλιν ἀκούει τὴν φωνὴν «ἐπικατάρατος σὺ ἐπὶ τῆς γῆς» καὶ περιπλανᾶται τρέμων καὶ στένων. Ἐν μέσῳ τῆς ἡδυπυθείας καὶ τῶν ἀνόμων συμποσίων βλέπει, ὡς ὁ Βαλτάσαο, τὰ μυστηριώδη γράμματα, *Μανῆ, Θέκελ, Φαρῆς*, τὰ ὅποια προαναγγέλλουν τὴν μέλλουσαν τιμωρίαν. Καθίσταται Τάνταλος, τὸν ὅποιον φλογίζει ἡ δίψα Προμηθεύς, ἀνεσκολωπισμένος ἐπὶ τοῦ Κανκάσου Ὁρόστης, τὸν ὅποιον καταδιώκουν ὀφιοπλόκαμοι Ἐρινυδες.

Φοβερὰ ἡ τιμωρία! «Φεύγει, ὡς λέγει ὁ Παροιμιαστής, ὁ ἀσεβής, μηδενὸς διώκοντος». Πόσον εἶνε ἀθλία ἡ κατάστασις τοῦ ἁμαρτωλοῦ! «Ἐάν μὴ εἰσακούσῃ φωνῆς τοῦ Θεοῦ σου... ἔσται ἡ ζωὴ σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου καὶ φοβηθῆσῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ οὐ πιστεύσει τῇ ζωῇ σου, τὸ πρῶτ' ἔρεις, πῶς ἂν γένοιτο πρῶτ', ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου, ὃν φοβηθῆσῃ καὶ ἀπὸ τῶν ὄραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἃ ὄψει» (Δευτ. κη', 15.66—67) Ὁ Ζεὺς, λέγει ὁ Αἰσχύλος, ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐπιπέμψῃ «ὑστερότοκον ἄταν τλήμονι καὶ κακούργῳ χειρί».

Παρατηρήσωμεν καὶ ἐξετάσωμεν τὰ ἔθνη, τὰ ὅποια ἤλθον ἐπὶ τῆς γῆς. Ἦλθον καὶ παρήλθον καὶ ἐξηφανίσθησαν ὅσα ἔζησαν ἐν ἀπιστίᾳ καὶ ἀνομίᾳ. Πού εἶνε οἱ Ἀσσύριοι καὶ Βαβυλώνιοι καὶ τ' ἄλλα ἔθνη, τὰ ὅποια ὑψώθησαν ἐν τῇ ἀρχαιότητι; Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐπέρχεται ἀνίλεως καὶ συντριβονται, διότι ἐγκατέλιπον Θεὸν ζῶντα. «Ὁλολύζεται πίστος ὅτι πέπτωκε κέδροσ». Ἀνῆλθε καὶ ἡ Ἑλλάς εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης, ἀλλ' ἔπεσε καὶ ὑπεδουλώθη ὅτε, μετὰ τὴν διδασκαλίαν κακοδιδασκαλιῶν, διεφθάρῃ καὶ διηρέθη. Οἱ Σοφισταὶ ἐδίδασκον ὅτι «πάντων χρημάτων ἀνθρώπος» οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀνίκεριν καὶ Θεόδωρον τὸν Κυρηναῖον (Διογ. Λαέρτ. Β'. 98) κατὰ τὰς αὐτὰς ἀρχάς, ἀλλὰ τολμηρότεροι ἔτι, ἀπηροῦντο πᾶσαν περὶ Θεοῦ, ἠθικῆς καὶ πατριδος ἀρχήν. Ἀνάλογος ἦτο καὶ ἡ αἴρεσις τῶν Σκεπτικῶν, τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς Τίμων «οὐδὲν ἔφρασκεν οὔτε καλόν, οὔτε δίκαιον καὶ ὁμοίως ἐπὶ πάντων μηδὲν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, νόμῳ δὲ καὶ ἔθει πάντα τοὺς ἀνθρώπους πράττειν, οὐ γὰρ μᾶλλον τάδε ἢ τάδε εἶναι ἕκαστον» (Αὐτόθ. Θ' § 61).

Τιμωροῦνται, ὡς εἶπομεν, κυρίως ἐν τῇ «μεγάλῃ ἡμέρᾳ» τῆς κρίσεως. Ὁ Δίκαιος Κριτὴς θὰ κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ χωρίσῃ τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφίων. Ἐκεῖ, εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν καὶ τιμωρίαν, θὰ ριφθοῦν οἱ ἄπιστοι καὶ ἁμαρτωλοί, οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας, οἵτινες ἐφόρεσαν τὸν κατεσπιλωμένον χιτῶνα τῆς ἁμαρτίας. Ἐκεῖ, εἰς τὴν αἰώνιον καταδίκην, θὰ ριφθοῦν ὅσοι, δοῦλοι τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν, ἐθησαύρισαν ἐκ τῆς πτωχείας τοῦ ἔθνους, ἐκ τοῦ στεναγμοῦ τῶν δυστυχῶν. Ἐκεῖ, εἰς τὴν αἰώνιον καταδίκην, ὅσοι κατεδίκασαν χήραν καὶ ὀρφανόν, ἐξέχεον αἷμα ἀθῶν καὶ ἐμίαναν τὰ ἦθη τῶν πατέρων. Ἐκεῖ, εἰς τὴν αἰώνιον καταδίκην, ὅσοι «ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ Χριστοῦ αὐτοῦ» καὶ «λαοὶ ἐμελέτησαν κενὰ» (Ψαλμ. β', 2). Τότε θὰ «ἐκκαυθῆ ὁ θυμὸς» τοῦ Θεοῦ «ὡσεὶ πῦρ, ὃ διαφλέξει δρυμόν, ὡσεὶ φλόξ, κατακαίουσα ὄρη» (Αὐτόθ. πβ', 15. Ἐβρ. ι' 27). Εἶνε ἀληθῶς φοβερὰ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Ἀνωθεν τῆς πύλης εἶνε ἀναγεγραμμένον ὅτι ὁ Ἰταλὸς ποιητὴς εἶδεν ἐν ὄραματι.

«Πᾶσαν ἄφετε ἐλπίδα οἱ ἐμβαίνοντες ἐνταῦθα».

Ἄλλὰ «μακάριοι οἱ πεποηθότες ἐπὶ τῷ Κυρίῳ» καὶ ἀγιαζόμενοι διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ καρποφοροῦντες ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς. Αὐτοὶ ὁμοιάζουσι πρὸς δένδρον ἀγλαόκαρπον καὶ ἀειθαλές, πεφυτευμένον

πλησίον καθαρωτάτων ὑδάτων. Ὡς ἐκεῖνο, καὶ αὐτοὶ πεφυτευμένοι εἰς τὸν κῆπον τῆς Εὐσεβείας, ποτίζονται συνεχῶς ὑπὸ τῶν ψυχοτρόφων ναμάτων τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς. Ὡς ἐκεῖνο, καὶ αὐτοὶ ἐκφέρουν καρποὺς καλοὺς καὶ ὠφελίμους, καρποὺς δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης. Αὐτοὶ ἔχουν τὰς ρίζας ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ἀνατείνουσι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὸν οὐρανόν, πρὸς τὸν Θεόν προχέουσι δὲ ἀφθόνως τοὺς καρποὺς εἰς τοὺς ὁμοίους τῶν ἀνθρώπων. Δὲν εἶνε, ὡς ἡ ἄκαρπος συκῆ, δὲν καταργοῦν τὸν τόπον διὰ τῆς ἀκαρπίας. Εἶνε ἀληθεῖς χριστιανοὶ καρποφοροῦντες ἐπὶ τῆς γῆς καί, ὅταν ἀπέλθουν ἀπὸ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, παρίστανται πρὸς τὸν Ὑψιστον Θεὸν ἐργάται τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης ἀνεπαίσχυντοι καὶ λαμβάνουσι τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον «ὃν ἀποδώσει ὁ Κύριος, ὁ Δίκαιος Κριτὴς, πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ» (Β' Τιμ. γ'. 8).

«Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει ἡμᾶς, στηριζέει, σθενώσκει, θεμελιώσκει. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ Κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων» Ἀμήν. (Α' Πέτρ. δ', 10).

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΙΣ

Περὶ τῶν ὑπηρετούντων ὑπεραριθμῶν ἱερέων.

Ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήματος τοῦ Σεβ. Μητρ. Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Θεοκλήτου περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον ὑπεραριθμῶν ἱερέων, διαβιβάσθέντος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἐργῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ παρ' αὐτῶ Νομικὸς Σύμβουλος ἐξέδωκε τὴν ἐξῆς γνωμάτευσιν.

Ἄριθ. 27

Ἀθῆναις τῆ 3 Φεβρουαρίου 1939

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν

(Δ/σιν Οἰκονομικοῦ)

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1260 ὑμετέρου ἐγγράφου, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ἐκτιθεμένου ἐρωτήματος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 118302 ἐγγράφῳ τοῦ Ὑπουργείου Ὀργανισμῶν καὶ Ἐργῶν. Παιδείας ἔχοντες ὑπ' ὄψει καὶ τὸ συνημμένον ἐγγράφον τοῦ Σ. Μητροπολίτου κλπ. ὑπ' ἀριθ. 2134.

Τὸ ἄρθρον 78 τοῦ Α.Ν. 1369/1938 δρίζει ἂν ἐν τινι ἐνορίᾳ ὑπηρετῶσιν πλείονες ἐφημέριοι, χειροτονηθέντες ἢ τοποθετηθέντες καθ' ὑπέροβασιν τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύσαντος νόμου περὶ ἐνοριῶν, θεωροῦνται προσωρινοὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἐξάγεται σαφῶς τίνες δέον νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῷ κατὰ ἐδ. 4 τοῦ αὐτοῦ ἁρθροῦ πίνακι τῶν ὑπεραριθμῶν ὑπηρετούντων ἐφημεριῶν. Ἐκ τῆς ἐροῦνης «περὶ τῶν παρ' ἐκάστη ἐνορίᾳ ὑπηρετούντων ἐφημεριῶν, θέλει ἐξευρεθῆ εἰς ποίας ἐνορίας ὑπηρετοῦσιν ἐφημέριοι πλείονες τοῦ ὀριζομένου ἀριθμοῦ κατὰ τὸν πρότερον ἰσχύοντα νόμον». Ἐκ τούτων προφανές εἶναι ὅτι δέον νὰ

θεωρηθῶσιν ὑπεράριθμοι, περιληπτικοὶ ἐν τῷ πίνακι, οἱ χειροτονηθέντες ἢ τοποθετηθέντες, καθ' ὃν χρόνον ἦτο πλήρης ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ νόμον ἀναλογούντων ἡμερησίων ἐν ἐκάστη ἐνορία. Τὸ δυνάμενον νὰ γεννηθῇ ζήτημα, τὸ ὁποῖον φαίνεται, ὅτι προκαλεῖ τὴν ἀπορίαν τὴν ἐκτιθεμένην ἐν τῷ ἄνω ἐγγράφῳ τοῦ Μητροπολίτου, εἶναι ἂν δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὑπεράριθμοι καὶ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ὁ πρότερον ἰσχύον νόμος εἶρε μὲν τοποθετημένους ἐν τινι ἐνορίᾳ, ὑπερέβαινον ὅμως τὸν διὰ τοῦ νόμου ἐκεῖνου ὀριζόμενον ἀριθμὸν. Ἐχομεν τὴν γνώμην ὅτι οἱ τοιοῦτοι δὲν πρέπει νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῷ πίνακι, διότι ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ νόμου, χειροτονηθέντες ἢ τοποθετηθέντες καθ' ὑπέρβασιν τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύσαντος νόμου, ἐξάγεται ὅτι ὁ νέος νόμος ἠθέλησε νὸ τακτοποιήσῃ τὴν μετὰ τὸν πρότερον ἰσχύσαντα νόμον δημιουργηθείσαν κατὰ παράβασιν ἀνωμαλίαν τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Συναποστέλλονται τὰ σχετικά ἔγγραφα.

Ο ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΩΔΙΞ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΝΔΡῶ, ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΧΡΑΝΤΟΥ

[7]

Περὶ τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων, ἢ τῶν Φώτων, ἐὰν τύχουν αἱ παραμοναὶ τῶν δύο ἑορτῶν Τετράδη ἢ Παρασκευῆ (Κεφ. σμη').

Περὶ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καὶ πάσης Τετράδης καὶ Παρασκευῆς, καὶ πότε καταλύεται ἡ νηστεία αὐτῶν τῶν δύο ἡμερῶν, διότι οἱ Μοναχοὶ καὶ τὰς Δευτέρας ὀφείλουσι νηστεύειν (Κεφ. σμδ').

Περὶ γυναικός, ἐὰν γεννήσῃ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν' καὶ περὶ ἀσθενοῦς ἀνδρὸς ἢ γυναικός, ὅτι νηστείαν οὐ ποιεῖ (Κεφ. σν').

Περὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐὰν τύχῃ τὴν Μεγάλην «Ἑβδομάδα», ἐὰν τρώγωμεν ὀψάριον (Κεφ. σνα').

Περὶ τῆς νηστείας τῶν «Χριστοῦ γεννῶν», καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων (Κεφ. σνβ').

Περὶ τῆς νηστείας τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου, ἦτοι τοῦ Ἀυγούστου (Κεφ. σνγ').

Περὶ τῆς νηστείας τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (Κεφ. σνδ').

Περὶ τοῦ Θείου Πάσχι ἕως ὅπου ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει καὶ περὶ τῆς νηστείας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, πόσαι ἡμέραι εἶναι (Κεφ. σνε').

Περὶ τοῦ πῶς ἐγένετο τὸ Ἁγιον Σύμβολον (Κεφ. σνς').

Περὶ τῶν Ἁγίων καὶ Οἰκουμενικῶν ἐπτὰ Συνόδων, πότε ἐγένησαν, καὶ διατί, ὁμοίως καὶ περὶ τῆς ὀγδόης Συνόδου, πότε ἐγενεον (Κεφ. σνζ').

Περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων ὅπου εἶναι πολλὰ χαλασμέναις, τί νὰ γένη δι' αὐτάς (Κεφ. σνη').

Τάξις πρωτοκαθεδρίας τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαί, ὅπου εὐρίσκονται τὴν σήμερον, καὶ εἶναι ὑποκείμεναι τῇ βασιλίδι Κωνσταντινουπόλεως (Κεφ. σνθ').

Περὶ τοῦ ποῖοι τῶν Μητροπολιτῶν ἔχουν τὴν σήμερον Ἐπισκοπαίς (Κεφ. σξ').

Περὶ τῶν Μητροπολιτῶν, ποῖοι λέγονται ὑπέρτιμοι, καὶ ἔξαρχοι, καί ποῖοι λέγονται ὑπέρτιμοι μόνον (Κεφ. σξά').

Τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ὀφρῖκια, ἦτοι τῶν Ἀρχιερέων, καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν (Κεφ. σξβ').

Πῶς γράφουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς τῷ Ἀλεξανδρείας, τῷ Ἀντιοχείας, τῷ Ἱεροσολύμων, καὶ τῷ Ἀχιδῶν (Κεφ. σξγ').

Πῶς γράφει Μητροπολίτης πρὸς Μητροπολίτην, καὶ πρὸς Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἐπίσκοπον (Κεφ. σξδ').

Πῶς γράφει Ἐπίσκοπος πρὸς Μητροπολίτην αὐτοῦ καὶ Ἐπίσκοπος πρὸς Ἐπίσκοπον (Κεφ. σξε').

Πῶς γράφουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς τοῖς ἄρχουσι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (Κεφ. σξστ').

Πῶς γράφουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς τὸν κνέξην τῆς Σεβρίας, καὶ τὴν τούτου διοῦζυγον καὶ εἰς τὸν ζούμπανον τοῦ κνέξην (Κεφ. σξζ').

Πῶς γράφουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς τὸν Πρωτὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, καὶ εἰς Ἡγούμενον, καὶ εἰς Γέροντας (Κεφ. σξη').

Πῶς γράφουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς ἄρχοντα μέγαν, ἢ εἰς χρήσιμον ἄνδρα (Κεφ. σξθ').

Πῶς γράφει τὴν «Μαρτυρίαν» ὁ πνευματικὸς τοῦ μέλλοντος ἱερωθῆναι (Κεφ. σο')

Πῶς γράφουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς τὸ συστατικὸν τοῦ ἱερέων ὅπου τὰς ἀπολυτικῶν (Κεφ. σοα').

Ἐνυαλιῆριον «Γράμμα», ὅπου γράφει ὁ Ἀρχιερεὺς, ὅταν ποιῇ Πνευματικὸν (Κεφ. σοβ').

Περὶ τοῦ πῶς ποιῶσιν οἱ Ἀρχιερεῖς τὸ Σταυροπήγιον, καὶ πῶς τὸ Ἀντιμήνσιον (Κεφ. σογ').

Ὁμιλία ἣν λέγει ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς τὰ λείψανα, ὡς ἂν θάψουν τὸν ἀποθαμμένον πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν λαὸν (Κεφ. σοδ').

Πῶς γράφει ὁ Ἀρχιερεὺς τὸ γράμμα ὅπου δίδει ἐκεῖνων ὅπου ταξιδεύουν ἢ διὰ γῆς, ἢ διὰ θαλάσσης τὰ ὅποια καλοῦνται «πατένια» (Κεφ. σοε').

Γράμματα ὅπου γράφει ὁ Ἀρχιερεὺς περὶ ζητείας Μοναστηρίων καὶ αἰχμαλώτων (Κεφ. σοστ').

Πῶς γράφουσι τὸ διαζύγιον, ὅταν ὁ ἄνδρας κατηγορῇ τὴν γυναῖκα ὅτι μοιχεύεται, καὶ δὲν τὸ ἀποδείξῃ, καὶ θέλει ἡ γυναῖκα νὰ ἀναχωρήσῃ (Κεφ. σοζ').

Πῶς γράφουσι τὸ διαζύγιον, ὅταν μοιχεύεται ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς ἀποδείξῃ μαρτυρικῶς (Κεφ. σοση').

Πῶς γράφουσι τὸ διαζύγιον, ὅταν ὁ ἄνδρας δὲν δύναται νὰ εὐρεθῇ σαρκικῶς μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ χρόνους τρεῖς (Κεφ. σοθ').

Πῶς γράφουσι τὸ διαζύγιον, ὅταν ὁ ἄνδρας μισεύει καὶ περᾶσιν χρόνοι πέντε καὶ δὲν μάθῃ ἡ γυναῖκα ὅτι ζῇ καὶ θέλει νὰ ὑπαντρευθῇ (Κεφ. σπ').

Πῶς γράφουσι τὸ διαζύγιον, ὅταν δαιμονίζεται ὁ ἄνδρας ἢ γυναῖκα, καὶ θέλει νὰ χωρισθῇ (Κεφ. σπα').

Πῶς γράφουσι τὸ διαζύγιον, ὅταν ὁ ἄνδρας λείψῃ χρόνους πέντε, καὶ δὲν στείλῃ ἔξοδον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἢ γράμμα (Κεφ. σπβ').

Πῶς γράφουσιν τὴν Πράξιν χειροτονίας τοῦ Ἐπισκόπου (Κεφ. σπγ').

Ἐδχὴ ἣν λέγει ὁ Ἀρχιερεὺς, ἢ ὁ Πνευματικὸς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος μεταλαβεῖν τῶν θείων

Μυστηρίων (Κεφ. σπδ').

Περὶ πῶς γράφουσι τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας (Κεφ. σπε').

Εὐχὴ εἰς πᾶσαν ἀρρωστίαν ὠφέλιμος.—Ἐκδοσις τοῦ μέλλοντος ἱερωθῆναι (Κεφ. σπε' Δίς).

Τοιοῦτον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπασχολήσαντος ἡμᾶς ἀγνωστοῦ Κώδικος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναχράντου, ὃν, μὴ ἀποτελοῦντα ἤδη ἰδιοκτησίαν τῆς Μονῆς ὀνομάζομεν ἀπὸ τοῦ κτήτορος «Κώδικα Γρηγορίου Ἀθανασίου». Πόσον τοιαῦτα Πρακτικὰ Ἐγκόλπια, ἐνημερωσιμὰ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς συγχρόνου ἐποχῆς θὰ ἦσαν χρήσιμοι καθοδηγοὶ εἰς τὸ πολυδαίδαλον ἔργον αὐτῶν!

Τελευτῶντες τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἐπισφραγίζομεν αὐτὴν διὰ τῆς σημειώσεως ἀξιωματηνεύτου μηχανοτεχνικοῦ τροπαρίου πρὸς ἐνθύμησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἐπακτῶν ἐκάστου μηνός. Τὸ τροπαρίον εἶναι συντεθειμένον εἰς τὸν ἦχον Δ'. κατὰ τὸ Ἔδωκας σημειώσιν.

«Ἐχει πέντε Μάρτιος' καὶ μίαν μόνην Ἀπρίλιος' ὁ δὲ Μάιος ἔχει τρεῖς Ἰούνιος ἕξ' Ἰούλιος μία' Αὐγουστος δις δύο' ὁ δὲ Σεπτέμβριος ἑπτὰ' δύο καὶ μόνος δὲ ὁ Ὀκτώβριος' καὶ πέντε ὁ Νοέμβριος' ἑπτὰ δὲ πάλιν Δεκέμβριος' Τρεῖς Ἰανουάριος' καὶ δις τρεῖς ὁ Φεβρουάριος».

ΑΡΧΙΜ. ΕΜΜ. Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΙΜΙΝΗΣΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΚΥΡΟΥ ΜΥΡΩΝΟΣ

Κατ' ἐπίσημους πληροφορίας ἐκ Βουκουρεστίου τὰ τῆς κηδείας τοῦ ἀιμινήστου Πατριάρχου Ρουμανίας κυροῦ Μύρωνος ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Τὸ σεπτὸν αὐτοῦ σκήνος, ταριχευθὲν ἐν Κάνναις τῆς Γαλλίας καὶ περιβληθὲν ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ ὁρθ. κλήρου πλήρη Ἀρχιερατικὴν στολὴν μετὰ μίτρας, ἐγκολπίου καὶ ποιμαντορικῆς ράβδου, ἐτέθη ἐντὸς πολυτελοῦς φερέτρου, μεταφεροθὲν εἰς Βουκουρέστιον δι' εἰδικῆς ἀμαξοστοιχίας. Ἡ ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Βουκουρεστίου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν πένθιμος πομπή, ὑπῆρξε μεγαλειώδης. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἦτο παρατεταγμένος στρατὸς καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τῶν σχολείων μετ' ἀσυνήθη συρροὴν λαοῦ. Προεπορεύοντο περὶ τοὺς χιλίους μοναχοὺς καὶ μοναχάς, οἱ ἡγούμενοι τῶν μονῶν τῆς χώρας, περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας ἱερεῖς, ἐνδεδυμένοι τὰς ἱερατικὰς αὐτῶν στολὰς καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τὰς ἀρχιερατικὰς αὐτῶν ἀμφιέσεις, φέροντες ράβδον ἀρχιερατικὴν καὶ μίτραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Εἰς τὸ μέσον ὁ μιτροφόρος ἡγούμενος τῆς Μονῆς Νεάμτσου ἐβάσταζεν ἐπὶ δίσκου τὴν Πατριαρχικὴν μίτραν, ἕτερος Ἠγούμενος τὴν Πατριαρχικὴν ράβδον καὶ ἕτερος τὸν πεντόσταυρον, τὸ σύμβολον τοῦ Ρουμ. Πατριαρχείου. Εἰς τὸ τέλος εἶποντο οἱ Μητροπολίται Τρανσυλβανίας Νικόλαος καὶ Μολδαβίας Νικόδημος,

τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τέλος ἤρχετο πολυτελεστάτη νεκροφόρος ἀμαξα, συρομένη ὑπὸ ἕξ ἵππων, ὅπου εὐρίσκετο ἡ σεπτὴ Πατριαρχικὴ σορός.

Μετὰ τὴν νεκροφόρον εἶποντο: Οἱ φέροντες τὸ πένθος συγγενεῖς τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάτους Πατριάρχου, ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Καρόλου, ὁ Πρωθυπουργός, οἱ βασιλικοὶ σύμβουλοι, τὸ Ὑπουργικὸν συμβούλιον, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, ἀνώτατοι στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοί, ἀντιπρόσωποι τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἱ κοσμήτορες τῶν Θ. Σχολῶν, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐν Ρουμανίᾳ ξένων θρησκευμάτων καὶ πλήθος ἐπισήμων ἀντιπροσωπειῶν, πάντων συνοδευόντων τὸ Πατριαρχικὸν σκήνος περὶ διὰστημα περὶ πέντε χιλιομέτρων, ὑπὸ τοὺς πενθίμους ἤχους τῶν κωδῶνων τοῦ ναοῦ τῆς Ρουμανικῆς πρωτευούσης.

Κατὰ τὴν διαδρομὴν ἡ πένθιμος συνοδεία φθᾶσα πρὸ τῶν ἀνακτόρων, ἐσταμάτησεν ὀλίγα λεπτά, ὅπου ἐγένετο μικρὰ νεκρώσιμος δέησις, τὴν ὁποίαν παρεκολούθησεν ἀσκεπῆς ὁ Βασιλεὺς Κάρολος μετὰ τοῦ Διαδόχου Μιχαήλ.

Ἐκεῖθεν ἡ πομπὴ ἐξακολουθήσασα τὸν δρόμον αὐτῆς, ἔφθασε μετὰ τρεῖς ὥρας περίπου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν πενθίμως διασκευασθέντα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐναπετέθη τὸ Πατριαρχικὸν λείψανον πρὸς προσκύνησιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας.

Ἡ κηδεία ἐγένετο, ὡς γνωστόν, τὴν 14ην π. μηνὸς ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11ην π. μ. Ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, κατέφθασαν οἱ ἐπίσημοι ξένοι τ. ἔ. ὁ πρωθυπουργός, οἱ οἱ Ὑπουργοί, τὸ διπλωματικὸν σῶμα κ.λ.π. Ἐκτὸς τοῦ ναοῦ ἦτο παρετεταγμένος στρατός, οἱ μαθηταὶ τῶν σεμιναρίων, ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους ἱερεῖς, ἐνδεδυμένοι τὰς ἱερατικὰς αὐτῶν στολὰς καὶ πλήθος ἡμιεπισήμων, ἐχόντων εἰδικὰς προσκλήσεις. Τὴν 11ην ἀκριβῶς, ἀπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ μεγάρου ἤρχισαν ἐξερχόμενοι πάντες οἱ ἐπίσκοποι ἐνδεδυμένοι τὰς πολυτίμους αὐτῶν στολὰς. Μετὰ τούτους εἶποντο ἐνδεδυμένοι: ὁ Πολωνὸς ἐπίσκοπος, οἱ δύο Βούλγαροι Μητροπολίται Ρουστσοκίου καὶ Φιλιππουπόλεως τοῦ τελευταίου ἀντὶ μίτρας, φέροντες ἐπανωκαλύμμαχον καὶ ἀπλὴν ράβδον, ὁ πρόην Ἀλβανίας Βησσαρίων καὶ ὁ Σέρβος ἐπίσκοπος Συμποτίτης Συμεῶν. Τέλος μετὰ τούτους ἤρχοντο οἱ δύο Μητροπολίται ὁ Τρανσυλβανίας Νικόλαος καὶ ὁ Μολδαβίας Νικόδημος, φέροντες μανδύαν, ἐπιτραχήλιον, μικρὸν ὠμοφόριον καὶ μίτραν ἐπὶ κεφαλῆς. Τὸ θέαμα ἦτο μεγαλοπρεπέστατον. Ἀμα τῇ εἰσόδῳ τῶν Ἀρχιερέων εἰς τὸν ναὸν κατέφθασεν καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Κάρολος μετὰ τοῦ Διαδόχου Μιχαήλ καὶ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καὶ ἤρχισεν εὐθὺς ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία.

Ἐπικηδεῖους ἐξεφώνησαν ὁ Τρανσυλβανίας καὶ ὁ Πρωθυπουργός Ἀρμάν Καλινέσκου. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας, τὸ σεπτὸν σκήνος, ἀρλούμενον ὑπὸ τῶν Πρωθυπερέων τῆς πρωτευούσης, ἀκολουθοῦντος καὶ τοῦ Βασιλέως, περιήχθη μετὰ τῆς αὐτῆς πομπῆς πέραξ τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ, ὑπὸ τοὺς πεν-

θίμους ἤχους τῶν κωδῶνων ὄλων τῶν ναῶν τοῦ Βουκουρεστίου, τῆς μουσικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῶν χορῶν τῶν θεολ. Σεμιναρίων ψαλλόντων τὸν ἐξόδιον ὕμνον καὶ εἶτα παρεδόθη εἰς τὴν μητέρα γῆν, ταφὴν εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ἐσωνάρθηκος τοῦ ναοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Μὴ θροεῖσθε».

Εἶναι ἄκρως ἐπίκαιροι οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου περὶ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀκοῶν πολέμων, τοὺς ὁποίους εἶπεν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐπιγεῖου ζωῆς Του, οὐ μόνον διότι κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας ἀναμνησθεῖται ἡ Ἐκκλησία Του τῶν παθῶν τοῦ Νυμφίου αὐτῆς καὶ πάντων τῶν μετ' αὐτῶν συνδεμένων γεγονότων, ἀλλὰ καὶ διότι μετ' ὀλιγόμηνον σχετικῆν ἡσυχίαν σημειοῦται καὶ πάλιν «συννοχὴ ἐθνῶν» ἐν ἀπορία ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου» καὶ ἄρχεται καταπιέζουσα τὰ στήθη τῶν λαῶν «θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν», ἐπὶ τῇ προόψει τῶν ἀνυπολόγιστων καταστροφῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπικρέμανται κατὰ πάντων ἐκ τῶν νεωτέρων τρομερῶν πολεμικῶν ἐφευρέσεων. Ἄλλ' ὁ Ἄρχων τῆς Εἰρήνης, ὁ ὁποῖος ἠπλώσεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰς ἀχράντους Αὐτοῦ χεῖρας, ἵνα πάντα τὰ διεσιῶτα συναγῆγῃ εἰς ἓν καὶ ὁ ὁποῖος καὶ «περὶ τῶν πιστευσόντων» εἶχε παρακαλέσει τὸν Οὐράνιον Του Πατέρα, «ἵνα πάντες ἔν ὧσι», παρήγγειλεν εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς Του λέγων «μὴ θροεῖσθε». Ἐπομένως ἢ ἐν πίστει προσευχῆ αὐτῶν, κατὰ τὰς πλήρους συννοχῆς ἡμέρας ταύτας, οἷσα ἐκδήλωσις οὐ μόνον τῶν διακατεχόντων αὐτοὺς αἰσθημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐκτέλεσις ἐντολῆς τοῦ μόνου ἀληθοῦς εἰρηνοποιῦ, πρέπει νὰ εἶναι κατὰ πολὺν θερμοτέρα, ἵνα ἐν τῇ ἀγαθότητι Του λαλήσῃ ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχόντων τῶν λαῶν καὶ χάριν τῶν ἐκλεκτῶν Του οὐ μόνον κολοβώσῃ τὰς θλιβεράς ταύτας ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ ἐξαλείψῃ ταύτας παντελῶς καὶ ἐπιτρέψῃ εἰς πάντας νὰ δοκιμάσωσι πλήρη καὶ ἀμιγῆ τὴν ἐκ τῆς ζωηφόρου αὐτοῦ Ἀναστάσεως χαρὰν.

Δησμονηθεῖσαι ἀλήθειαι.

Συγχρόνως πρὸς τὴν παρατηρουμένην τὴν ὥσιν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ τοῦ λαοῦ φρονήματος εἶναι εὐχάριστον, ὅτι καὶ ἀπὸ ἐπισήμων χειλέων ἤρχισαν ἀκούμεναι ἀλήθειαι, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ πρόσφατον λυπηρὸν παρελθὸν οὐ μόνον εἶχον ἐγκαταλειφθῆ, ἀλλ' ἔτεινον, πολλάκις καὶ τῇ ἐσκευμένῃ τῶν ἀρμοδίων ἐνεργείᾳ, νὰ λησμονηθῶσιν ἐντελῶς. Διὰ τοῦτο χαιρετίζομεν μετ' ἰδιαιτέρας ὄλης χαρᾶς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, καθηγητῆς κ. Μπαλᾶνος, εἶπεν ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν συμβολὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου εἰς τὴν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας Ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους, καλίστας πάντας ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι ἐτόλμησαν νὰ ὑποστηρίξωσιν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὐ μόνον οὐδὲν προσέφερεν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ ἀντέδρασεν εἰς αὐτόν. Μὴ ἀρνηθεῖς τὴν ὑπαρξίν ἐξαιρέσεων, κληρικῶν δηλαδὴ οἱ ὁποῖοι ἐγέ-

γοντο ἐπιλήσμονες τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν ἐποχρεώσεων, ἐτόνισεν ὅτι εἶναι ἄδικον ἐν προκειμένῳ τὰ ἀπίδωμεν μόνον εἰς τὴν μικρὰν ταύτην μειονότητα, παραβλέποντες τί προσέφερον ἢ ὀλότης, ἢ ὁποῖα καὶ διὰ τῆς μαρτυρικῆς ζωῆς καὶ διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου ἀπέδειξε τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῆς πρὸς τὸ Γένος, τὸ ὁποῖον περιέθαλψε καὶ ἐφώτισε κατὰ τοὺς μακροὺς τῆς δουλείας χρόνους.

«Ἐντάλματα ἀνθρώπων».

Ἐπισημῶς μεγάλου ἐθνωπαϊκοῦ κράτους ἐν ἐσχάτως ἐκφωνηθέντι λόγῳ αὐτοῦ ἐκάλεσεν, ἰδίως τὴν νεολαίαν, νὰ θεωρήσῃ ζήτημα τιμῆς τὴν καθιέρωσιν ἀπολύτου ἀποχῆς ἀπὸ τῶν οἰκοπνευματικῶν καὶ τοῦ καπνίσματος «ὄχι τόσο» διότι εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν, ἀλλὰ διότι ἀντίκεινται εἰς τὸν ἀνδρισμόν». Καὶ εἶναι μὲν εὐχάριστον, ὅτι βλέπη ἡ Ἐκκλησία, ὅτι ἡ ἠθικὴ διδασκαλία αὐτῆς, ἔστω καὶ διὰ λόγους ἄλλους, γίνεται δεκτὴ ἀπὸ μίαν κίνησιν, τὴν ὁποῖαν σήμερον ἀντιπροσωπεύει ἐν κράτος δλόκληρον, εἶναι ὅμως ἀφ' ἑτέρου λυπηρὸν, ὅτι τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος σημειωτέον ἐκεῖ ἀπορρίπτεται ὡς σύνολον, παραλαμβάνονται κενὰ τοῦ χριστιανικοῦ αὐτῶν περιεχομένου καὶ ἀνευ τῆς χριστιανικῆς αὐτῶν αἰτιολογίας καὶ καταπτώσιν «διδασκαλίαι καὶ ἐντάλματα ἀνθρώπων». Τὸ αὐτὸ δὲν συνέβη ὡσαύτως προκειμένου περὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου εἰς τὴν ἄθεον χώραν τοῦ Βορῶ;

Ἡ παιδικὴ πίστις.

Ὁ ἐνώπιον τοῦ γαλλικοῦ κακουργοδικείου δικασθεὶς φοβερὸς κακοῦργος εἰς μίαν στιγμὴν ψυχικῆς συντριβῆς εἶπεν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν του δλίγα τινα περὶ τῆς θρησκευτικῆς του πίστεως, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ λεγόμενα ἀπὸ στόμα, τὸ ὁποῖον ἐξέφερε τὰ τερατωδέστερα ψεύδη καὶ ἂν καὶ προερχόμενα ἐκ κακούργου, ὁ ὁποῖος προσφῶς ὠνομάσθη αἰμοβόρον θηρίον, προσέδωκεν εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν ἰμμόσφαιραν τοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐὰν τρόπον τινα ἦν ἐξυγίαναν, τὸν τόνον τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ εἰς ὃν πεπωρωμένον ἐγκληματίαν τὸ συναίσθημα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Ἐπανεῦρον, ἐξηκολούθησε, τὴν πίστιν τῶν παιδικῶν καὶ νεανικῶν μου χρόνων. Καὶ ἡ πίστις αὕτη, κατὰ τὰς φοβεράς αὐτὰς στιγμὰς καὶ μέχρις ὅτου ὑποστῶ τὴν τιμωρίαν διὰ τὰ ἐγκλήματά μου εἶναι ἡ μόνη μου παρηγορία». Ἡ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα κατασφυροφαντηθεῖσα ταλαίπωρος πίστις...

Εἰς τὸν προδότην Ἰουδαν εἰς τὴν πόλιν Σβιάτσκ, κειμένην ἐπὶ τοῦ Βόλγα, ἀνηγγέθη τεράστιος ἀνδριάς, κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ὁποῖου ὁ μπόλσεβιτος ρήτωρ εἶπεν, ὅτι ἐπροτίμησεν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος εἰς τὸν Ἰουδαν ἀντὶ εἰς τὸν Σατανᾶν ἢ τὸν Κεῖν, διότι οὗτος ἐτόλμησε νὰ ἀντιπαραταχθῇ κατὰ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς θρησκείας, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀληθεῖς διὰ τὸν λαόν. Τὸ μνημεῖον παριστᾷ ἕνα γίγαντα ἔχοντα ἀνυψωμένας τὰς χεῖρας καὶ ἀπειλοῦντα τοὺς οὐρανούς. Καὶ ἐνφ' εἰς τὴν Ἀμερικὴν κατασκευάζεται γίγαντιαιὸν ἀγαλμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος καλεῖται πλησίον Του πάντας τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορητισμένους, ἵνα τοὺς ἀναλάβῃ, εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ρωσσίαν ὑφύεται ὁ ἀνδριάς τοῦ Ἰουδα ἀπειλῶν τὸν Θεόν. Ἀρὰ γε θὰ ἡδύ-

νατό τις νὰ σκεφθῆ ἡ πρόβλεψη, ὅτι τοιοῦτόν τι θὰ συνέβαινε εἰς τὴν Ρωσσίαν; Καὶ ὅμως, παρὰ τὰς προσπάθειάς τῶν ἀθῆων μπόλεβίκων, ἡ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταλυθῆ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος συνήλθεν ἐκτός τῶν τακτικῶν καὶ εἰς ἑκτακτον συνεδρίαν, ἀσχοληθεῖσα περὶ τὴν μελέτην τοῦ σχεδίου τοῦ νέου ἐνομοιακοῦ νόμου.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπὸ τῆς Τρίτης τῶν Βαΐων διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς, χάριν τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, ἐξουσιοδοτήσασα τὸν Μακ. Πρόεδρον διὰ τὴν διεκπεραιώσιν τῶν τρεχουσῶν ὑποθέσεων.

Τὴν Α. Μακ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθη ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Μακαριώτατος ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν.

Τὸν Ὑφυπουργὸν τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ν. Σπέντζαν ἐπεσκέφθη ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ εἰς ἀνταπόδοσιν ἐπισκέψεων ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἐν τῇ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Παλλυγενεσίας ἐπισήμῳ ἑορταστικῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἀκαδημίας παρέστη ἡ Α. Μακαριώτατος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Κατὰ τὸν μέγαν Ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ψαλίσαν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Καθεδρικῷ Ναῷ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἀ' στάσιν τῶν οἰκῶν, συγχοροστατούντων καὶ εἰπόντων τὰς τρεῖς ἐπομένους στάσεις τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνόδων Ἱερισσοῦ, Ὑδρας καὶ Σάμου· τῇ δὲ ἐπομένῃ προσέστη, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ παρουσίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης, τῶν Α. Α. Α. Β. Β. Β. Υ. Υ. Υ. Πριγκηπίσσης Αἰκατερίνης καὶ Πριγκηπίων Χριστοφόρου καὶ Φιλίππου, τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως κ.λ.π. ἐπισήμων ἀρχῶν, τελεσθεισῆς ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἑορτῇ Δοξολογίας.

Συνήλθον εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τὸ Συμβούλιόν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἢ Ἐπιτροπὴ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Ἐπιτηρητικῶν Σπουδῶν, συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ πρὸς ἀνακομιδὴν τῶν ὄστων τοῦ ποιητοῦ Κάλβου.

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου παρέστη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Βρεσθίνης εἰς τὸν ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως Ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως ὀργανωθέντα ἑορτασμὸν τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς.

Ὡσαύτως ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου παρέστη ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὰς ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἑορτῇ τελετάς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, Ἐθνικῆς Ἐταιρείας καὶ τῆς ὑπὸ τὴν Ἐπίτιμον Προεδρίαν τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Εἰρήνης τελοῦσης Λέσχης τοῦ Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ.

Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς 2ῆς Μαρτίου παρέστη ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὄργανώσεως Νεολαίας ὀργανωθεῖσαν μεγάλην παρέλασιν ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου, ὅστις περὶ τὴν 9ην μ. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρεκάθησεν εἰς ἑόρτιον ἀδελφικὸν γεῦμα, δοθὲν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ «Βασιλεὺς Γεώργιος» ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τῶν μεγάλων ἡρώων τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821, πρὸς οὓς διὰ βραχείας προσφωνήσεως διεβίβασε τὴν πατριδικὴν ἀγάπην καὶ τὰς θερμὰς εὐχὰς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ προσήλθον εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν ἐν σώματι οἱ ἐξ Ἀμερικῆς ἐλθόντες ὁμογενεῖς τῆς ἑλληνοαμερικανικῆς ὀργανώσεως Α. Χ. Ε. Π. Α. Ἐτελεσθῆ ἐν αὐτῷ δοξολογία, χοροστατούντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ὅστις καὶ προσεφώνησε τὰ μετὰ μακρὰν ἐν τῇ ξένῃ διαμονῇ ἐπισκεπτόμενα τὴν πατρίδα προσφιλεῖ ἀπόδημα τέκνα.

Κατόπιν παρακλήσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου «Οἱ

τρεῖς Ἱεράρχαι», ὠμίλησαν ἐν τῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μενάνδρου αἰθούσῃ αὐτοῦ, ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου τῇ μὲν 26 Φεβρουαρίου, ὁ Σεβ. Μητρ. Ἱερισσοῦ κ. Σωκράτης. ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ Ἰησοῦς ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή», τῇ δὲ ὁ Μαρτίου ὁ Σεβ. Μητρ. Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Διόδωρος καὶ περὶ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, κατόπιν παρακλήσεως τοῦ «Ἀκαδημαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Συνδέσμου», ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ἐνώπιον ὑπερχιλίων φοιτητῶν ἐκ πασῶν τῶν ἀνωτάτων σχολῶν, ὁ Σεβ. Μητρ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος «περὶ Θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης».

Ὡσαύτως τῇ 20 Μαρτίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ», ὠμίλησεν ὁ Θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ταλαντίου κ. Παντελεήμων ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου».

Ὁ καθηγητὴς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν, ἐπὶ κεφαλῆς ἐπιτροπῆς μαθητῶν τοῦ α' τμήματος τῆς β' τάξεως αὐτοῦ, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ. κ. Χ. Βελλῆ, Γ. Ἡλιάδη, Α. Ἱερομνήμονος καὶ Μ. Πορτινοῦ, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ κατέθεσεν χιλίας ἑκατὸν δραχμὰς, προὶόν ἐράνου διενεργηθέντος μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν αὐτῶν, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου. Ὁ Μακαριώτατος συνεχάρη θερμῶς τὸν τε καθηγητὴν τῶν καλῶν μαθητῶν καὶ αὐτοὺς, διὰ τὸν ἑπαινετὸν καὶ ἀξιομίμητον ζῆλον αὐτῶν, εὐχρηστῆς ὅπως τὸ παράδειγμα τῶν εὖζῃ πολλοὺς μιμητὰς καὶ μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῶν ὑπολοίπων τάξεων τοῦ Κολλεγίου, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Σχολείων τοῦ Κράτους.

Διὰ διαθήκης ἡ Πολυξένη Δ. Θεοφανοπούλου, χήρα τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, καθιστῶ γενικὸν κληρονόμον τῆς ἐφ' ἀπάσης τῆς περιουσίας της, υπολοιγομένης εἰς 6 ἑκατομμύρια δραχμῶν, τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως τοῦτο, πρεβαίνον εἰς τὴν ἐκποίησιν αὐτῆς, ἀνεγείρῃ νοσοκομεῖον, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Θεοφανοπούλειον Νοσοκομεῖον, ἵνα εἰσάγωνται καὶ θεραπεύωνται ἐν αὐτῷ οἱ καθηγηταί, ὑψηγηταί, φοιτηταί καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ διαθήκη ἐπίσης ὥρισε διὰ τῆς διαθήκης της, ὅπως τὸ Πανεπιστήμιον ἐκποιήσῃ ἅπαντα τὰ ἐπιπλα καὶ κοσμηματὰ της καὶ ἐκ τοῦ εἰσπραχθησομένου ποσοῦ βραβεύῃ ἀνά τριετίαν μίαν διαιτριβὴν διδάκτορος, ἀφορῶσαν θέμα τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Τὸ βραβεῖον θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου συζύγου της.

Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ Πανεπιστημίου νὰ δεχθῆ τὴν κληρονομίαν, ὀρίζεται ὡς κληρονόμος ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὄρους τὸ Δημόσιον καί, τούτου ἀρνούμενου, ὁ «Εὐαγγελισμός».

Ὁ πρὸ ἡμερῶν ἀποθανὼν συνταξιούχος οἰκονομικὸς ἐφορος καὶ δικηγόρος Ι. Μέγαρης ὥρισε διὰ διαθήκης, ὅπως μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἢ ἐν Βουλιαγμένην διόροφος ἔπαυλις του περιέλθῃ εἰς τὸ ἐκεῖ Ὀρφανοτροφεῖον. Ἐπίσης ὑποχρεώνει τὴν σύζυγον του, ὅπως εἰς τὴν παραλίαν τῆς Βουλιαγμένης κτίσῃ κατάλληλον δωμάτιον, ἵνα χρησιμοποιηθῆ τοῦτο ὑπὸ τῆς ἀμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ἐρμυθίου Σταυροῦ πρὸς ἐγκατάστασιν Σταθμοῦ Πρώτων Βοηθειῶν, ὅστις θὰ λειτουργῇ τοὺς θερινοὺς μῆνας καὶ θὰ παρῆξ ἱατρικὴν περίθαλψιν εἰς τοὺς λουομένους.

Διὰ διαθήκης ὡσαύτως ὁ Π. Ἀναγνωσταρᾶς, ἱατρός, καταλείπει μίαν οἰκίαν του, κεμιμένην ἐν Καλάμαις εἰς τὸ ἐκεῖ Ἀλεξανδράκειον Νοσοκομεῖον καὶ ὀρίζει κληροδοτήματα διὰ τὸ φθισιατρεῖον «Σωτηρία» δραχ. 20.000, διὰ τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Παιδῶν δραχ. 25.000, διὰ τὸ Ἀντικαρκινικὸν Ἰνστιτούτον 25.000 δραχ., διὰ τὸ Λαϊκὸν Νοσοκομεῖον 25.000, δραχ. τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Σπερχωνείας, τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος, δραχ. 50.000 καὶ διὰ τὸν ἐκεῖ Ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου 10.000.

Τῇ 16ῃ Φεβρουαρίου ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας μετέβησαν εἰς Θεσσαλονικίαν πρὸς θεμελίωσιν τῶν κτιρίων τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς θεμελιώσεως τοῦ γυμνασίου θηλέων, καθ' ἣν ὁ Σεβ. Μητρ. κ. Γεννάδιος δι' ὠραίου λόγου προσεφώνησε τὸν Ἀνακτα, καταθέσαντα τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ διδαστηρίου.

— Τῆ 25ῃ Φεβρουαρίου ἐπισκέφθησαν τὸ Παπάφειον Ὁρθανοτροφεῖον ἡ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, συνοδευμένη καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας. Τοῦς ἐπισκέπτας ὑπεδέχθη ὁ Σεβ. Μητρ. Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος μετὰ τῶν μελῶν τῆς ἐφορείας τοῦ Ἰδρύματος καὶ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐπισκεψὶν τῶν τμημάτων τοῦ Ἰδρύματος οἱ ὑψηλοὶ ἐπισκέπται ἀνεχώρησαν, ἐκφράσαντες τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῶν διὰ τὴν ἐν τῷ ἰδρύματι τάξιν καὶ εὐρυθμίαν.

— Καθ' ἃ πληροφοροῦμεθα ἐκ Θεσσαλονίκης τῆ 19ῃ Φεβρουαρίου, Κυριακῆ τῆς Τυροφάγου, ἐτελέσθη ἐν τῷ Μητρ. ναφ ἡ ἀπὸ ἐτῶν καθιερωμένη τελετὴ τῆς συγγνώμης, ἐν μέσῳ πικροτάτου ἐκκλησιασματος, καθ' ἣν καταλλήλως ὁμίλησεν ὁ χοροστατῶν Σεβ. Μητρ. Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ χριστιανοῦ ἐπὶ τῆ εἰσόδῳ εἰς τὴν περιόδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

— Ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητρ. Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου συνήλθεν ἡ Ἀδελφότης Ἀγάτης Ἀκριτῶν, παράρτημα Θεσσαλονίκης, καθ' ἣν μετὰ τὰς ἐκλογὰς Δ. Συμβουλίου ἀπεφασίσθη νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν.

— Ἐκτός τοῦ τακτικοῦ κηρύγματος τῶν Κυριακῶν κατηρτίσθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης πρόγραμμα θεοῦ κηρύγματος κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Χαριτωμένων, καθ' ὃ πλὴν τοῦ Σεβ. Μητρ. Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ὀλύμπου κ. Καλλινίκου, οἵτινες ὄπου ἂν ὄσι χοροστατοῦντες κηρύττουν καὶ τὸν θεῖον Λόγον, ὁμιλοῦν τακτικῶς καὶ ἅπαντες οἱ λοιποὶ κληρικοὶ καὶ θεολογοὶ καθηγηταί.

— Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἐν Χίῳ ἐκήρυξαν τακτικῶς τὸν θ. λόγον ἐκτός τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Ἰωακείμ καὶ οἱ ἐξῆς θεολογοὶ, ὁ διάκονος Ἰωακείμ Ἰσιδορίδης καὶ οἱ κ. κ. Δημ. Παπαδημητρίου καὶ Βικέντιος Σαμιωτάκης εἰς ναοὺς τῆς πόλεως Χίου καὶ τῶν προαστείων αὐτῆς.

— Εἰς τὴν Μυτιλήνῃν, πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Τακώβου, καθιερώθησαν εἰδικαὶ λειτουργίαι διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων, τελοῦμεναι κατὰ Σάββατον εἰς δύο ἐκ τῶν κεντρικωτέρων ναῶν τῆς πόλεως. Τὸ μέτρον ἐκρίθη ἐπιβεβλημένον, δεδομένου ὅτι ἡ κατὰ τὰς Κυριακάς ἀθρόα προσέλευσις τῶν σχολείων εἰς τοὺς ναοὺς δὲν προάγει τὸν σκοπὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποβλέπει ὁ τακτικὸς αὐτῶν ἐκκλησιασμός.

— Ὁ ἐν Ἀγιάσῳ Μυτιλήνης ἀποθανὼν κατ' αὐτὰς συνταξιοῦχος καθηγητῆς Σκούντογλου κατέλιπεν εἰς μὲν τὸ Σανατόριον τῆς κομποπόλεως δρχ. 100.000, εἰς δὲ τὴν Ριζάρειον Σχολὴν δρχ. 200.000, ἵνα σπουδάξῃ ἐν αὐτῇ εἰς ὑπὸ τρυφῆς ἔξ Ἀγιάσου.

— Κατὰ πληροφορίας ἐκ Βεροῦσας ἀπὸ 21—23 Φεβρουαρίου συνήλθε τὸ ἐτήσιον ἱερατικὸν συνέδριον τῶν ἐφημεριῶν τῆς Μητροπόλεως. Πρὸς τοὺς ἱερεῖς ὁμίλησεν ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Βεροῦσας καὶ Ναούσης περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Θ. Εὐχαριστίας προβάς καὶ εἰς τὰς δεούσας περὶ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἱερεῖς συστάσεις ἐξ ἀφορμῆς ἐλλείψεων, ἅς παρατηρεῖ κατὰ τὰς περιοδείας, ὧς καὶ περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος τοῦ ἐφημερίου. Ὁσαύτως ὁμίλησαν ὁ ἱεροκλήρως τῆς Μητροπόλεως, Ἀρχιμ. κ. Δανιὴλ Βασιλόπουλος περὶ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς ἀρμοζούσης τοῖς ἱερεῦσι συμπεριφορᾶς, ὁ καθηγητῆς τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῷ ἐκεῖ Γυμνασίῳ κ. Μπιλάλης περὶ τοῦ πρώτου ἀρθροῦ τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως καὶ περὶ ὑπάφξως Θεοῦ, ὁ κ. Δημ. Παπαδόπουλος, τελεειόφοιτος τῆς θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, γραμματεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς τῶν διωγμῶν, ὁ πρόεδρος τῆς «Χριστιανικῆς Ἐνώσεως», δικηγόρος κ. Γεωργ. Γουδῆς, περὶ πειθαρχίας τῶν ἐφημεριῶν καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Καὶ κατὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας οἱ ἱερεῖς ἀνεγίνωσκον τὰς ἰ. ἀκολουθίας ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναφ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου. Τὴν Τετάρτην ἐτελέσθη ὑποδειγματικὴ θ. λειτουργία τῶν Προηγουμένων καὶ τὴν Πέμπτην, ὀνομαστικὴν ἑορτὴν τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου, ἐτελέσθη, συνιερουργούντων ὅλων τῶν ἱερέων, πανηγυρικὴ ἡ θεία λειτουργία.

— Ὁ ἱεροκλήρως Ἀρχιμ. κ. Δανιὴλ Βασιλόπουλος καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως περιορχόμενοι τοὺς ἰ. ναοὺς Βεροῦσας καὶ Ναούσης καὶ τῶν χωρίων κηρύττουν τακτικῶς τὸν θ. λόγον κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν καὶ κατὰ τὰ ἀπογεύματα τῆς Κυριακῆς. Ἡ ἐξομολόγησις γίνεται καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ὑπὸ τοῦ ἱεροκλήρως καὶ τῶν πνευματικῶν.

— Καθ' ἃ πληροφοροῦμεθα ἐκ Χανίων καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ὁμιλοῦν αὐτόθι εἰς τὸν καθεδριζὸν ναὸν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἐπισκοπῆς Κυθωνίας καὶ Ἀποκορήνου Ἀρχιμ. Ν. Συντζανάκης κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα μετὰ τὸν ἑσπερινόν, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου Σπλάντζιας κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὁ Θεολόγος κ. Χαράλ. Πνευματικῆς. Ὁσαύτως ἐκάστην Πέμπτην ἑσπέρας 9—10 γίνεται ἐφημερία τῶν Προάξων τῶν Ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ αἰδ. Ἀντιοχίου Στρογγυλάκη ἐν τῷ ἰ. ναφ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου. Ἐκάστην δὲ Τρίτην ἑσπέρας 8 1)2—9 1)2 γίνεται καθηγητικὴ διδασκαλία ἐν τῷ ναφ ἁγίου Νικολάου Σπλάντζιας ὑπὸ τοῦ αἰδσο. Ἀντιοχίου Στρογγυλάκη καὶ τοῦ περιοδεύοντος ἱεροκλήρως τῆς «Ζωῆς» κ. Ἀθαν. Γαλέτα. Εἰς τοὺς στρατιώτας τῆς Φρουρᾶς Χανίων, συγκεντρομένους εἰς τοὺς στρατώνας τοῦ 14ου Συντάγματος, κηρύττουν ἕκαστον Σάββατον 4 μ.μ. ἐκ περιτροπῆς πάντες οἱ ἐν Χανίοις θεολογοὶ κληρικοὶ καὶ οἱ αὐτόθι λαϊκοὶ καθηγηταί τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

— Ὁσαύτως λειτουργοὶ καθηγητικὰ Σχολεῖα, ἐν τῷ καθεδρικῷ ναφ θηλέων, καὶ κατώτερον, μικτῶν, ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 180 μαθητὰς καὶ μαθητρίδας, ἐν τῷ ἱερῷ ναφ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου δύο κατώτερα ἄρρῆνον καὶ θηλέων καὶ ἐν ἐργαζομένων νέων καὶ παιδιῶν, ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 350 μαθητὰς, ἐν τῷ ἰ. ναφ Εὐαγγελιστρίας Χαλέπας προπαρασκευαστικῶν μέσον καὶ κατώτερον, ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 180 μαθητὰς, ἐν τῷ ἰ. ναφ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου κατώτερον, ἀριθμοῦν 175 μαθητὰς, ἐν τῷ ἰ. ναφ ἁγίας Μαγδαληνῆς, κατώτερον, ἔχον 80 μαθητὰς, ἐν τῷ ἰ. ναφ τοῦ ἁγ. Νικολάου Σπλάντζιας, μέσον ἄρρῆνον, δύο κατώτερα καὶ ἐν ἐργαζομένων ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 900 μαθητὰς καὶ ἐν Ἀλικιανῷ μέσον καὶ κατώτερον καθηγητικὰ σχολεῖα, ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 120 μαθητὰς

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ|ΠΟΛΕΩΣ

Τῆ Κυριακῆ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναφ ἐτελέσθη ἡ καθιερωμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία, συλλειτουργούντων τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῶν Σεβ. Μητρ. Προύσης, Σάρδεων, Ἰμβρου, Θεοδορουπόλεως, Χριστούπολεως, Λαοδικείας, Φιλαδελφείας καὶ Αἴνου. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβυτῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Γεν. Πρόξενοι Ἑλλάδος, Ρουμανίας καὶ Γιουγκοσλαβίας.

— Εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην κ. Βενιαμίν ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Γιουγκοσλαβίας ἡ Μεγάλῃ Ταϊνία τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Στέμματος.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀπένευμεν ὁσαύτως εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Προύσης κ. Πολύκαρπον, Σάρδεων κ. Γεωμανὸν καὶ Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Γεννάδιον τὴν Μεγάλῃν Ταϊνίαν τοῦ ἁγίου Σάββα, εἰς δὲ τὸν Μ. Πρωτοσύγκελλον κ. Ἀδαμάντιον τὸ Παράσημον τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Στέμματος.

— Κατὰ τὴν πρώτην τῆς νέας περιόδου συνεδριάσιν τῆς Ἱ. Συνόδου καθωρίσθη καὶ ἡ σύνθεσις τῶν διαφόρων συνοδικῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐποπτεύουσι τὴν εὐρυθμίαν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

— Οἱ ἐν Ρωσίᾳ διωγμοὶ ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, λαϊκῶν τε καὶ κληρικῶν, ἐγένοντο σφοδρότεροι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου. Ἀφορμὴ εἶναι ἡ ἡδηθεν ἀντιδραστικὴ στάσις κατὰ τὰς διενεργηθείσας ἐκλογὰς ἡ κατηγορία ἐπὶ τροστκυστισμῷ, πρᾶγμα ἐντέλως ψευδὴ καὶ ἀσύστατα. Οἱ συλλαμβανόμενοι ἀποστέλλονται πάραυτα εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ οἱ ναοὶ τῶν κατεδαφίζονται. Ἡ Γκεπεοὶ ἐστράφη ὁσαύτως ἐναντίον τῶν περιοδευτῶν ἱερέων, οἱ ὅποιοι περιήρχοντο περὶ τὰ διάφορα τμήματα τῆς χώρας, διαφωτίζοντας τὸν λαόν.

—Τὸ κόμμα καὶ ἡ κυβέρνησις μὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ μέτρα ταῦτα προέβη εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐνώσεως τῶν στρατευομένων Ἀθένων, τῆς ὁποίας ἡ δραστηριότης κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχε σημαντικῶς μειωθῆ. Κατὰ τὸ καταρτισθὲν σχέδιον ἡ Ἐνωσις θὰ ἐξαρτᾶται ἀμεσώτερον ἐκ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος. Ὁ «Ἀθεός» θὰ ἐκδίδεται εἰκονογραφημένος, ἡ δὲ σύνταξις τοῦ «Ἀντιθρησκευτικοῦ» πρόκειται νὰ ἀναδιοργανωθῆ.

—Ἐξεδόθη «ἀντιθρησκευτικὸν ἐγχειρίδιον», ἀποτελούμενον ἐκ 450 σελίδων, περιέχον πλουσίαν ἀντιθρησκευτικὴν βιβλιογραφίαν.

—Τὸ ἀντιθρησκευτικὸν τμήμα τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν θὰ μετατραπῆ εἰς κεντρικὸν Ἀντιθρησκευτικὸν Ἰνστιτούτον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ μεγάλου κατέχοντος ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ ἱστορίᾳ τῆς Σερβίας ἁγίου Σάββα ὁργανώθη ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Βελιγραδίου μεγαλοπρεπὴς ἑορτή, καθ' ἣν ἐχοροστάτησεν ὁ Μακ. Πατριάρχης τῆς Σερβίας κ. Γαβριήλ.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ τὸ Luxemburger Wort ἐν Γερμανίᾳ ἐτοιμάζεται νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀνακαλεῖται τὸ κατὰ τὸ 1935 συναφθὲν μεταξὺ τοῦ Ράιχ καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας κοινὸν δόγμα. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο: α) οἱ Γερμανοὶ πολῖται δὲν ἀνήκουσιν εἰς οἰονδήποτε θρησκευτικὸν δόγμα. β) ἀπαγορεύεται πᾶσα θρησκευτικὴ προπαγάνδα, ὡς καὶ αἱ θρησκευτικαὶ δημόσιοι ἐπιδείξεις, γ) πᾶσα πρὸς τὸν Πάπαν ἀλληλογραφία τῶν Ἐπισκόπων δέον νὰ διεξάγῃται διὰ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως, δ) ἀπαγορεύεται ἡ διδασκαλία εἰς οἰονδήποτε θρησκευτικὸν τάγμα, ε) ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐκουσία εἰσφορὰ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν θρησκευτικῶν ταγμάτων, στ) οὐδεὶς Ἑβραῖος δύναται νὰ δεχθῆ βάπτισμα, οὐδεὶς δὲ μὴ ἄριος Γερμανὸς ἐπιτρέπεται νὰ χειροτονηθῆ, ζ) τὰ θρησκευτικὰ σωματεῖα ἢ τάγματα, ἅτινα περιλαμβάνουν εἰς τὰ μέλη τῶν ἄτομα καταδικασθέντα ἐπὶ ἀνθρωπικότητι διαλύονται, ἡ δὲ περιουσία τῶν δημεύεται. η) εἰς πᾶσαν μονὴν ὀρίζεται πρὸς ἔλεγχον κρατικὸς ἐπίτροπος καὶ θ) πᾶσα ἐκκλησιαστικὴ περιουσία ἐκποιεῖται.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

*Ἐπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου προσέφερον τὰ ἑξῆς ποσά:

Ἡ Τράπεζα Ἑλλάδος	Δρχ.	2.000.000.—
Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα	>	2.000.000.—
Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα	>	500.000.—
Ὁ ΟΔΕΠ	>	150.000.—
Τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων	>	50.000.—
Ἡ Τηλεφωνικὴ Ἐταιρεία	>	50.000.—
Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν	>	25.000.—
Τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Β. Ναυτικοῦ	>	25.000.—
Ὁ κ. Ε. Φωκᾶς	>	25.000.—
Τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Πῶλ. Ἑπαλλήλων	>	25.000.—
Τὸ Ταμεῖον Προνοίας Πολ. Ἑπαλλήλων	>	25.000.—
Ἀνώνυμος διὰ τῆς «Ἐστίας»	>	20.000.—
Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν	>	10.000.—
Ὁ κ. Ἰ. Ἀλ. Σινιόσγλου ἀ' δόσιν	>	10.000.—
Ἀνώνυμος	>	10.000.—
Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν	>	10.000.—
Ἡ Ἀ. Ε. Γεν. Ἀσφαλειῶν «Ἐθνικὴ»	>	10.000.—
Τὸ Ταμεῖον Συντάξεως Ὑγειονομικῶν	>	5.000.—
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν	>	5.000.—
Ἡ Κυρία Εὐγενία Στ. Ἐμπειρίκου	>	5.000.—
Τὸ α' Τμήμα τῆς β' τάξ. Κολλεγίου Ἀθηνῶν	>	1.100.—

*Ὁ ἔρανος συνεχίζεται πανταχοῦ μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας, αἱ μέχοι δὲ τῶν τελευταίων ἡμερῶν μόνον παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ γινόμεναι καταθέσεις ὑπὲρ τοῦ Ἐράνου, περιλαμβάνομένης καὶ τῆς εἰσφορᾶς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέξεως τῆς Ἑλλάδος, ὑπερβαίνουσι τὰ 7 ἑκατομμ. δραχμῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κωνσταντίνου Μεγγρέλη, Μητροπολίτου Σεργῶν. Ἡ ἱστορικὴ ἀξιοπιστία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Β' ἔκδοσις. Σέρραι 1938.— Ὁρθῶς ποιοῦν ὁ Σεβ. σ. προσέβη εἰς νέαν ἔκδοσιν τοῦ πρό πολλοῦ ἐξαντληθέντος ἔργου του τοῦτου, διότι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς θεμελιώδους διὰ τὸν Χριστιανισμὸν σημασίας τοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῆς διὰ τὸν λόγον τοῦτον συνεχιζομένης ἀρνητικῆς πρὸς αὐτὸ στάσεως τοῦ ὀρθολογισμοῦ, τὸ ζήτημα διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἐπικαιρότητα του. Μετὰ εἰσαγωγὴν, ἐν ἣ ἐκτίθεται ἡ δογματικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ σημασία τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τὸ ἔργον ὁ σ. διήρπασεν εἰς τρία μέρη. Καὶ εἰς μὲν τὸ Α' τούτων ἐρευνᾷ τὰ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν πηγῶν, ἐνθα, ὡς εἶνε ἀκόλουθον, τὸν λόγον ποιεῖται περὶ τῆς σχέσεως τῶν πηγῶν πρὸς τὴν παράδοσιν, περὶ τοῦ χρόνου τῆς συγγραφῆς τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῆς ἀκεραιότητος αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ ἠθικοῦ χαρακτήρος τῶν μαρτύρων τῆς Ἀναστάσεως. Ἐν δὲ τῷ Β' τὴν προσοχὴν συγκεντροῖ εἰς αὐτὸ τῆς Ἀναστάσεως τὸ γεγονός, ἦτοι εἰς τὴν ἀνασκόπησιν τῶν πρὸ τῆς Ἀναστάσεως, τῶν κατ' αὐτὴν καὶ τῶν μετ' αὐτὴν, ἵνα ἐπαγάγῃ ἐν τῷ Γ' μέρει τὴν ἐξέτασιν ἐκ κατὰ τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ γεγονότος, ἣτις προκύπτει ἐκ τῆς συνεξετάσεως τῶν ὀρθολογιστικῶν θεωριῶν περὶ τοῦ φαινομενικοῦ τάχα θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τῆς ἀπάτης καὶ ἰδίᾳ τῶν—ὑποκειμενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν—ὁράσεων, αἵτινες πᾶσαι ἀνασκευάζονται μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιτυχίας. Παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι μετὰ τὴν α' ἔκδοσιν τοῦ ἔργου πλείστη φιλολογία περὶ τὸ θέμα ἐμεσολάβησεν, ἐν τούτοις κατὰ τὰ κύρια ἢ φασέτρα τῆς ἀπιστίας δὲν προσήγαγε νέας κατ' οὐσίαν κατὰ τοῦ γεγονότος ἐνοστάσεις, κατ' ἀκολουθίαν δὲ οὐδὲν οὐσιώδες ἔχει καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀπολογία νὰ προσθήσῃ. Διὰ τοῦτο, τὸ ἔργον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῆ τὴν ἀξίαν του ὡς προτὸν ἐπισταμένης μελέτης καὶ πολυμεροῦς ἐξετάσεως τοῦ ὑπ' ὄψιν ζητήματος, τοῦ ὁποίου τὴν ἱστορικότητα οὐδέποτε ἡ ἀρνητικὴ κριτικὴ κατώρθωσε νὰ κλονήσῃ, διότι, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν, ἀποτελεῖ «τῆς Ἱστορίας τὸ θεσπιότερον γεγονός». Γ. Π.

Die Stunde des Christentums. Eine Deutsche Besinnung.—Ἐπὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἐξεδόθη πρὸ τινος εἰς τετάρτην ἔκδοσιν ὑπὸ τοῦ Κ. Ihlenfeld ἐν εἶδος πνευματικοῦ συμποσίου, εἰς ὃ λαμβάνουσι μέρος γνωστοὶ ποιηταὶ καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς τῆς Γερμανίας, καθολικοὶ καὶ διαμαρτυρόμενοι, ἵνα διαδηλώσωσι τὴν εἰς τὸν Χριστὸν πίστιν αὐτῶν ἐναντίον ἐκαίνων, αἵτινες φρονοῦσιν ὅτι ἔληξεν ἡ ἐν τῇ χώρα ταύτῃ ἀποστολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Πρόκειται περὶ ὁμολογιῶν πίστεως, αἵτινες ἀποτελοῦσι παρήγορον φαινόμενον καὶ προσιωνίζονται ἕνα νέον θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὴν διεξαγομένην ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Λουθηρου γιγάντειον πάλην. Ἐνταῦθα τῶν ὁμολογιῶν τούτων ἐπαπαναφέρουσι τῶν ἀναγνώστην διὰ τῆς ζωηρότητος καὶ τῆς θερμότητος τῶν εἰς τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας. Μία δὲ τῶν χαρακτηριστικωτέρων εἰναι ἡ τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ Werner Bergengruen. «Ἐίμεθα αἰχμάλωτοι τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθέντος πνευματικοῦ κόσμου». Π. Ι. Μ.

Das Buch der Christenheit. Ὅσονεὶ συνέχεια τοῦ προηγουμένου πνευματικοῦ συμποσίου εἶναι τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον δημοσευθέντος ὑπὸ τοῦ Κ. Ihlenfeld βιβλίου, ὅπερ περιλαμβάνει γνώμας συγχρόνων Γερμανῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων περὶ τῆς Βίβλου. Πρόκειται περὶ νέας ὁμολογίας πίστεως εἰς Χριστὸν εὐγενῶν τῆς Γερμανίας τέκνων ὁμολογούντων ἑαυτοὺς ὡς πιστοὺς καὶ εὐγνώμονας μαθητὰς τοῦ ἐν τῇ Βίβλῳ ἀποπεθνησαυρισμένου λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀπέναντι τῶν ἀποπειρωμένων νὰ παραμερίσωσι τὴν θρησκείαν αὐτοῦ. «Ἐβλαβήθητε τὴν Ἁγίαν Γραφήν», ἡ γνωστὴ ἀξίωσις τοῦ Γκαίτε, ἀποτελεῖ τὴν διήκουσαν δι' ὅλου τοῦ πνευματικοῦ τούτου συμποσίου ἔννοιαν. Ἡ ἀξίωσις δ' αὐτῇ στηρίζεται ἐνταῦθα ἐπὶ θαύταις ἐκτιμῆσεως τῆς παμμεροῦς ἀξίας τῆς Βίβλου, θεωρουμένης ἀπὸ ἱστορικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς καὶ καλολογικῆς καὶ ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐπόψεως. Ἐνταῦθεν κατανοεῖται ἡ σπουδαιότης τοῦ βιβλίου τούτου, οὕτινος ἡ ἀνάγνωσις ἀποτελεῖ πνευ-

ματικὴν ἀπόλυσιν ἐξαίρετον οὐ μόνον διὰ τὸν πιστεύοντα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀπλῶς φιλολογοῦντα ἀναγνώστην. Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρει τὸ θέμα ὀνομαστῶν Γερμανῶν λογοτεχνῶν ἐπιτιθεμένων ἐναντίον τῶν θεολόγων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐπιζητήσωσιν ἀναθεώρησιν τοῦ Λουθηρείου Βίβλου.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἄρχιμ. Μελετίου Ε. Γαλανοπούλου, ὑποδιευθυντοῦ τῆς Ριζαρσείου Ἐκκλ. Σχολῆς, **Ἐκκλησιαστικαὶ σελίδες Λακωνίας**, Τύποις «Φοῖνικος», ἐν Ἀθήναις 1939, σ. κ+495. Ἡ ἐκδοσις ἐκάστου νέου ἔργου τοῦ ζηλωτοῦ ἐρευνητοῦ τῆς ἐκκλ. ἱστορίας τῆς Λακωνικῆς προσενεῖ ἰδιαιτέρως εὐχαρίστησιν οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀμεσώτερον ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου τῶν Λάκωνας, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα φίλον τῶν καλῶν καὶ ἐπιμελημένων ἐκδόσεων. Ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰς ὑπερπεντακοσίας σελίδας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν σελίδων Λακωνίας, αἱ ὅποιαι εἶναι προτὸν πολυετῶν καὶ ἐπιμελῶν ἐρευνῶν τοῦ σ. δι' ἃς δὲν ἐφείσθη οὔτε θάπανθ οὔτε μόχθων, ἀναλαδῶν πολλά, μακρὰ καὶ ἐπιπονα ταξίδια, ὁ ἀναγνώστης καταπλήσεται πρὸ τοῦ πλῆθους τῶν συλλεγέντων στοιχείων, δι' ὧν ἐμφανίζεται, τρέπον τινα ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἢ ἐκκλ. ἱστορία Λακωνίας τῆς τελευταίας ἑκατονταετίας, ἢ περὶ τῆς ὁποίας ἐντύπως καθίσταται ἐπι μάλλον ζωηροτέρα διὰ τῶν παρατιθεμένων ἐκατὸν ἐβδομήκοντα περίπου εἰκόνων. Τὸ ἔργον, συμπληρούμενον διὰ λεπτομερεστάτου πίνακος, ὃ ὁποῖος καθιστᾷ τοῦτο εὐχρηστον εἰς πάντα ἱστοριοδίφην, εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς διελθούσης ἐπιμελῆς μελετῆ τοῦ τῆς νεωτέρας ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς Λακωνίας.

Ἐπὶ τοῦ δικηγόρου κ. **Παύλου Παγιαωτάκου**, γνωστοῦ καὶ ἀπὸ ἀλλῆν ἐργασίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, τὴν ὁποίαν ἢ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐνέκρινεν ὡς ἐπὶ διδακτορικῶν ἐναίσιμον διατριβὴν του, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξητάζετο τὸ ζήτημα γενικώτερον, ἐμφανιζομένης τῆς ἐξελίξεως αὐτοῦ ἀπο τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῆς σήμερον, ἐξέδοικε, τρέπον τινα ὡς συνέλειαν καὶ συμπλήρωμα τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐργασίας, καὶ ἐτέραν, ὑπὸ τὸν τίτλον, **Γάμοι μικτοί, τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι Δικαιον**, Ἀθῆναι, Πυρράς, 1938, 17 σ., ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀσχολεῖται ἐιδικώτερον περὶ τὰ ἐν τῇ χώρα ἡμῶν κρατοῦντα. Ὁ σ. μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιμελείας συλλέξας πᾶν ὅτι σχετικὸν ἐπὶ τοῦ θέματος, προσπαθεῖ νὰ καθορίσῃ τὰ περὶ τούτου ἰσχύοντα. Ἡ μελέτη εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσα καθ' ὅσον, ἀκολουθοῦσα τὴν ἐν προκειμένῳ αὐστηροτέρην ἀποψίν, ἐπιχειρεῖ νὰ ἀντικρούσῃ τὴν ἐσχάτως ἐπὶ τοῦ ζητήματος διατυπωθεῖσαν γνώμην, καθ' ἣν ὁ ὑπὸ μόνου λατίνου ἐρῶντος εὐλογηθεὶς μικτὸς μεταξὺ ὀρθοδόξου καὶ δυτικοῦ γάμος δέον νὰ θεωρῆται ἔγκυρος. Ἐπ' αὐτοῦ, ὡς γνωστόν, ἀπεφάνθη καὶ ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 280)1932 («Θέμις» τόμ. ΜΓ', σ. 692) ἀποφάσεως αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ὑπὸ μόνου λατίνου εὐλογηθεὶς μικτὸς γάμος θεωρεῖται ἄκυρος. Ὁ σ. εἶναι ἀξίως θερμῶν συγχαρητηρίων διὰ τε τὴν φιλοπονίαν καὶ τὸν ζῆλον αὐτοῦ εἰς τὴν διακράτησιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν παραδεδομένων.

Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος ἐξεδόθησαν, ἐν συνεχείᾳ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων κομφῶν ἐποικοδομητικῶν τευχιδίων, καὶ τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 4-8 τεύχη, διανεμηθέντων δωρεάν, ἐκ μὲν τῶν ὑπ' ἀριθ. 4-6 τευχῶν ἀνά 10 χιλ., ἐκ δὲ τῶν ὑπ' ἀριθ. 7-8 ἀνά 20 χιλ. ἀντιτύπων ἐξ ἐκάστου. Τὰ νέα τεύχη φέρουσι τοὺς τίτλους: Ἡ ἀπερισκέψια τοῦ νέου τοῦ ὀδηγεῖ καὶ ἡ φρόνησις τοῦ νέου τὸ κερδίσει, ἀριθ. 4. Ἡ ἅγια Συγκλητικὴ, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς, ἀριθ. 5. Ἡ Μόνικα, ἡ ὑποδειγματικὴ σύζυγος, νόμφη καὶ μητέρα, ἀριθ. 6. Τὸ μοναχικὸν εἶδός, ἢ Ἄγία Γραφή, ἀριθ. 7. Ὁ Ἄρτος τῆς Ζωῆς, ἢ θεία Κοινωνία, ἀριθ. 8. Ἀπαντα περικλιόντα πλουσιωτάτην πνευματικὴν πείραν καὶ συντεταγμένα εἰς ζωηρὰν γλώσσαν ἀποστελοῦσιν ὠφελιμώτατον καὶ ἐποικοδομητικώτατον διὰ πάντας τοὺς πιστοὺς ἀνάγνωμα.

Ἐκδόσεις «Παύρου».—Ἐπὶ τῆς Ἐπιστημονικῆς ἑταιρείας τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸν

τίτλον «Πάυρος» ἐξεδόθησαν τὰ ἐξῆς συγγράμματα ἀρχαίων συγγραφέων: Αἰσχύλου Χοηφόρος, εἰσαγωγή—μετάφρασις—σημειώσεις Καλλιχροῆς Ἐλεοπούλου, Ξενοφάντος Κύρου Ἀνάδασις, τόμ. Β', εἰσαγωγή—μετάφρασις—σημειώσεις Ἀχιλλέως Τζαρτζάνου, Φιλοστράτου Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, εἰσαγωγή—μετάφρασις—σημειώσεις Ἀλεξ. Φιλαδέλφειος, Πλουτάρχου Βίοι Παράλληλοι. 1. Θησεύς, 2. Ρωμύλος: εἰσαγωγή—μετάφρασις—σημειώσεις Ἀνδρέου Ἰ. Πουρνάρα. Ἀλκιβιάδης δευτέρος: εἰσαγωγή—μετάφρ.—σημειώσεις Νικ. Σ. Μπαξεδανάκη. Ἀρριανὸς Ἀνάδασις Ἀλεξάνδρου τόμ. Β', μετάφρ.—σημειώσεις Δημητρίου Ν. Λύκα. Πλάτωνος Πολιτεία Α', εἰσαγ.—μετάφρ.—σημειώσεις Ἀδ. Ν. Διαμαντοπούλου. Ἄννης Κομνηνῆς Ἀλεξιάς τόμ. Β, εἰσαγ.—σημειώσεις Νικ. Κ. Κωνσταντοπούλου. Πλουτάρχου Ἠθικά, γυναικῶν ἀρεταὶ εἰσαγ.—μετάφρ.—σημειώσεις Ἐρμανοῦλ Δαυῖδ. Ἐκαστος τόμος τιμᾶται δρχ. 40 (Λεωφ. Πανσπ. 86).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 65 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1369 παρ. 2 περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς δουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν χρεουσίαν θέσαν ἐφημερίων ἐφημερίας τῆς ἐνορίας Ρούσου, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα μας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἐγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου νὰ προσδῶμεν εἰς ἀνακέρυξιν ὑποψηφίους διὰ τὴν ἄνω ἐνορίαν. Ἐν Κερδίττῃ τῇ 28ῃ Μαρτίου 1939. † Ὁ Θεσβὸς καὶ Φαναριοφερσάλων Ἰεζεκιήλ.

Ἱ. Μητρόπολις Σερρών

Προκειμένου νὰ προσδῶμεν εἰς ἀνακέρυξιν ὑποψηφίους πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῶν χρεουσίων θέσεων ἐφημερίων δάσεως τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ νόμου 1369)38 1) Μεγάλων Ταξιαρχῶν 2) Τιμίου Σταυροῦ 3) Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου πόλεως Σερρών 4) Ἀρεθούτης 5) Καστανοχωρίου 6) Ἀγίου Γεωργίου Νιγρίτης 7) Κυθωνιάς 8) Καλῶν Δένδρων 9) Πεπονιάς 10) Κουδουκλίου 11) Σησαμιάς 12) Νεοχωρίου 13) Νέου Σκοποῦ 14) Κάτω Λευκῶνος 15) Ἄνω Ὀρεινῆς 16) Ἀρυδαλοχωρίου 17) Ἄνω Κερδηλλίου 18) Λευκοτόπου 19) Ἀγίου Ἰωάννου 20) Μετάλλων 21) Λάκκουσ προσκαλοῦμεν τοὺς δουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσότα, ὅπως μέχρι τῆς 2 Μαΐου ἕ. ἕ. υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ οὐ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ. Ἐν Σερραῖς τῇ 28 Μαρ. ον 1939. † Ὁ Σερρών Κωνσταντίνος

Ἱ. Μητρόπολις Ναυπакτιᾶς καὶ Εὐρυτανίας

Καλοῦμεν τοὺς δουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσότα, ὅπως ἐντός ἐνός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερᾷ Μητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1369)1938 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ ὡς καὶ πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων, προκειμένου νὰ προσδῶμεν εἰς ἀνακέρυξιν ὑποψηφίους ἱερέων τῆς χρεουσίης ἐνορίας Σαργιάδος—Εὐρυτανίας. Ἐν Ναυπάκτῃ τῇ 8 Μαρτίου 1939. † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Γερμανός.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ ἀνταλλάσσοντες Περιοδικά, Βιβλία καὶ παντὸς εἶδους ἔντυπα, ν' ἀποστέλλωσι τοῦτα εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὴν κάτωθι διεύθυνσιν (Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὁδὸς Φιλοθέης ἀριθ. 19, Ἀθήνας).

ΕΠΙΣΗΨ τὰ παντὸς εἶδους ἐμβάσματα, συνδρομαὶ κλπ. ὑπερ τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία», δέον ν' ἀποστέλλωνται διὰ ταχ. ἐπιταγῆς εἰς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ Δελτίου κ. **Κωνστ. Γ. Μάσῳνη**. Γραφεῖα Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ὁδὸς Φιλοθέης ἀριθ. 19, Ἀθήνας.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΗΣ

Τύποις «Φοῖνικος», ὁδὸς Λεωνόπου 4. —Τηλ. 51-229